

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Det vil naturligvis være utidigt og tilnærmelsesvist dumt, hvis jeg står og siger, at et seriøst arbejdende udvalg kommer med nogle tal, der er helt hen i vejret. Det, som jeg siger, er, at det er meget store arealer, og det er jo ikke sikkert, selv om der er en anbefaling, at det er det, der netop skal være til det formål.

Derudover kommer også, at vi jo indimellem har andre forslag, som vi er optaget af, og som kræver store arealer, bl.a. sikring af drikkevand. Derfor er det vigtigt, at vi har en balance i det.

Nej, jeg underkender ikke Wilhjelmudvalgets arbejde.

Første næstformand (Svend Auken):

Så går vi over til ordføreren for forslagsstillerne, og det er hr. Torben Hansen.

Torben Hansen (S):

Jeg vil da gerne starte med at takke for støtten, desværre ikke støtte op til de 90, men det var i hvert tilfælde rart at høre, at der var nogle, der syntes, at det ikke var så dårligt, det her.

Det var også sådan, jeg hørte Kristeligt Folkepartis ordfører, som, når sandheden kommer frem, nok rent faktisk føler sig bundet af naturforlig 1 og naturforlig 2, hvor man har fundet ud af, at der har man måske købt katten lidt mere i sækken, end man havde regnet med, og det her var måske egentlig lidt bedre, men man er bundet op, og det har vi selvfølgelig også respekt for.

Det, jeg synes der måske er lidt skuffende i den debat, vi har været igennem her, er, at i forhold til regeringspartierne og i forhold til Dansk Folkeparti har vi været meget langt omkring, man har snakket om skove og alt muligt andet, og det eneste, der ikke er nævnt noget om i de tre punkter på beslutningsforslagets første side, er, så vidt jeg erindrer, skov.

Der synes jeg det havde været rart, hvis der var kommet nogle udmeldinger på: Hvad mener man rent principielt? Hvad er den politiske holdning til en bufferzone? Hvad er den politiske holdning til de der vandløbsnære engarealer? Hvad vil den politiske holdning være til en forstærket naturplejeindsats? Det har vi overhovedet ikke hørt noget om. Det synes jeg er trist, men det kan vi jo desværre nok ikke gøre noget ved.

Hr. Keld Albrechtsen sagde også noget om grønne korridorer. Jeg vil gøre opmærksom på, at der i bemærkningerne til forslaget rent faktisk også er et afsnit om en økologisk infrastruktur. Man kan kalde det, hvad man vil, men det korte af det lange er, at netop på den måde, vores natur er indrettet på i dag, veje, jernbaner, broer, alt mulig andet, så får vi desværre nogle små afgrænsede områder, nogle små afgrænsede leveområder, og en del af naturpolitikken i fremtiden vil også være at skabe forbindelse derimellem, simpelt hen også for at sikre, at genetikken også er i orden i den fauna, som der nu engang er.

Men jeg skal i hvert fald takke for de tilsagn, der desværre så ikke når op på de 90, men det er nok ikke sidste gang, vi har hørt om denne sag.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 130:

Forslag til folketingsbeslutning om midlertidigt stop for udvidelse af svinebedrifter/etablering af nye svinebedrifter.

Af Elsebeth Gerner Nielsen (RV) og Martin Lidegaard (RV).

(FremSAT 1/4 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Det er kun ca. 2 år siden, det var nemlig den 21. februar 2001, at min forgænger her i salen afviste et beslutningsforslag om et midlertidigt stop for udvidelse og nyetablering af svinefarme. Det

var beslutningsforslag nr. B 62, dengang fremsat af SF.

B 62 blev afvist af den daværende regering, Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre, og så må jeg sige, at i mine øjne gjorde den daværende regering det rigtige. Man afviste beslutningsforslaget og henviste til, at der foregik en seriøs indsats for at holde miljøbelastningen fra husdyrproduktionen og herunder naturligvis også svineproduktionen under kontrol.

Alligevel er det et af de tidligere regeringspartier, nemlig Det Radikale Venstre, der er dagens forslagsstiller, og det har man selvfølgelig ret til. Men på daværende tidspunkt var ammoniakhandlingsplanen under udarbejdelse, og Vandmiljøplan II var i færd med at blive evalueret, og det mente den daværende regering var tilstrækkeligt.

Jeg var dengang helt enig med den forrige regering, for vi skylder både landmænd, naboer og andre miljøinteresserede, at diskussionen foregår på et oplyst grundlag.

Iltsvind og trusler mod sårbar natur og biodiversitet er mere end et nationalt anliggende. Næringsstoffer fra nær og fjern bidrager til påvirkningen af miljø og natur i Danmark. EU-standarderne i nitrat-, habitat- og vandrammedirektiverne er derfor mit udgangspunkt, når jeg vurderer, om den danske husdyrproduktion har en størrelse og foregår på en måde, der er forenelig med behovet for at passe på miljø og natur.

Vi skal leve op til EU-kravene. Det er godt for miljø og natur, og det fremmer en fair konkurrence på tværs af de europæiske landegrænser. Men det er også afgørende, at Europa-Kommissionen sikrer et fælles og ensartet implementeringsniveau både i tid og ambitionsniveau.

Ifølge habitatdirektivet skal medlemslandene træffe foranstaltninger for at undgå forringelse af naturtyperne og levestederne for arterne i de særlige beskyttelsesområder samt undgå forstyrrelser med væsentlige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for.

Om en etablering eller udvidelse af en svineproduktion er mulig og forenelig med Danmarks internationale forpligtelser efter habitatdirektivet, afhænger af en konkret vurdering af aktivitetens betydning for de arter og naturtyper, som et givent område er udpeget for at beskytte.

Direktivet rummer ikke i sig selv forbudsbestemmelser, der f.eks. udelukker etableringen af nye større svineproduktioner i eller i nærheden

af internationale naturbeskyttelsesområder. Men det kræver, at der gennemføres de nødvendige konsekvensvurderinger som fastsat i habitatdirektivet.

Kl. 15.25

Med Vandmiljøplan II fik et bredt flertal i Folketinget tilvejebragt den vandmiljøbeskyttelse, der skulle til for at implementere nitratdirektivet fuldt ud. Danmark er fortsat det eneste land med en betydelig husdyrproduktion, der har opnået Kommissionens godkendelse. Vi er fortsat et skridt foran sammenlignet med de andre medlemslande. Det er derfor ikke min opfattelse, at der er behov for at regulere størrelsen af svineproduktionen eller husdyrproduktionen særskilt, for at vi kan leve op til vore internationale forpligtelser.

Ved midtvejsevalueringen af Vandmiljøplan II oplyste forskningsinstitutionerne, at deres vurdering af effekten af forskellige virkemidler kun var gyldig, så længe svineproduktionen holdt sig under 23,6 millioner styk årlig.

Dette tal er overskredet i 2002, hvor produktionen nåede op på 24,2 millioner. Til gengæld er antallet af kvæg faldet med 100.000 for 2001-2002. Og foreløbige beregninger fra Skov- og Naturstyrelsen tyder på, at antallet af dyreenheder som følge heraf er konstant.

Forslagsstillerne er bekymrede over udbredelsen af iltsvind og over, at sårbar natur trues af udslettelse. Og det er vigtige og aktuelle miljø- og naturproblemer. Senest har aviserne skrevet om nye oplysninger fra Fyns Amt og Viborg Amt om nedgang i antallet af danske plantearter. Men det er min klare opfattelse, at den videre politiske indsats for beskyttelse skal være funderet på et solidt, fagligt grundlag.

Tillige skal indsatsen i højere grad end tidligere være en integreret tilgang til gavn for både vandmiljø og natur på en og samme tid. Den integrerede tilgang skal både indgå i den handlingsplan for biodiversitet, som det er min hensigt at præsentere til efteråret, og i oplægget til Vandmiljøplan III, som vi jo går i gang med i december.

Som et yderligere element i forberedelsen af en tredje vandmiljøplan vil jeg bede om at få vurderet, hvordan en stigende husdyrproduktion påvirker miljø og natur. Hvorfor? Jo, fordi mere effektiv fodring og ny teknologi vil medvirke til, at påvirkningen af natur og miljø ikke stiger proportionalt med en stigning i produktionen. Vi kan altså reducere påvirkningen af natur og miljø ved at reducere antallet af husdyr.

Vi kan også gøre det ved at holde antallet af husdyr konstant, samtidig med at den teknologiske udvikling bidrager til en stadig renere produktion.

Jeg er ikke overbevist om, at loft for husdyr eller svineproduktion er den bedste løsning for miljø og natur. Hele forberedelsen af Vandmiljøplan III går ud på at tilvejebringe et dækkende beslutningsgrundlag. Det er regeringens holdning, at vi vil kunne vælge de løsninger, som giver mest miljø for de erhvervs- og samfundsmæssige investeringer. Så kan vi sammenligne de erhvervs- og samfundsmæssige omkostninger ved at indføre et loft over husdyrproduktions størrelse med andre veje til at nå en given reduktion af belastningen af miljø og natur.

Til brug for den regionale naturplanlægning har Amtsrådsforeningen i samarbejde med Fødevareministeriet og Miljøministeriet netop udgivet et idékatalog om naturplanlægning med forslag til, hvorledes amterne på et ensartet grundlag kan arbejde videre med vurdering af naturens tilstand, opstilling af naturmål og prioritering af indsatsen.

Idékataloget dækker ikke kun de internationale naturbeskyttelsesområder, men naturområderne generelt. Det er øget viden om målretning af indsatsen, som er fundamentet for en seriøs naturbeskyttelse. Vi har brug for at få beskrevet virkemidler til en regionalt og lokalt tilpasset beskyttelse både af hensyn til gennemførelse af EU's vandrammedirektiv i de enkelte vandløbsoplande og EU's habitatdirektiv. Arbejdet med Vandmiljøplan III skal hjælpe os til at udvikle de virkemidler, vi får brug for.

Det står centralt for mig, at målene i både en Vandmiljøplan III og en handlingsplan for biodiversitet skal søges opnået gennem en ændring af landbrugspraksis, der tilgodeser både miljø og natur. Jeg vil have helhedstankegangen ind i miljø- og naturpolitikken. I forbindelse med vedtagelsen af Vandmiljøplan II tog vi de første skridt i den retning ved at inddrage skovrejsning, vådområder m.v. som vigtige elementer. Regeringen vil arbejde for, at vi kommer videre ad den vej. Fokuseringen på nitratreduktionen, som vi kender fra Vandmiljøplan I og II, skal udbygges, således at reguleringen også sigter mod at bidrage til fosforreduktion, beskyttelse af natur og reduktion af udledningen af drivhusgasser.

Kl. 15.30

Med henvisning til, at antallet af dyreenheder ligger nogenlunde konstant, og med henvisning

til, at der er stor aktivitet med at skaffe et godt fagligt beslutningsgrundlag vedrørende både vandmiljø og naturbeskyttelse forud for forhandlingerne om Vandmiljøplan III, kan regeringen ikke støtte forslaget om et midlertidigt stop for udvidelse af svinebedrifter.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

I dag produceres der mere end 24 millioner grise i Danmark, og det er en pæn stigning i forhold til 2001. Det er faktisk sådan, at hvis alle disse grise bed hinanden i halen, ville de kunne nå Jorden rundt, og det er, må man da sige, et væsentligt bidrag fra Danmark til det internationale samfund, at vi altså er i stand til at producere så mange svin, men desværre er der også meget, der tyder på, at disse svin udgør en kolossal miljøbelastning for Danmark.

Når vi rejser det her, hænger det sammen med, at vi jo har haft disse møder rundt omkring i amterne, og overalt har vi talt med folk fra amterne, som siger: Vi har simpelt hen ingen redskaber, miljøminister, til at håndtere de miljømæssige problemer, vi står over for. Når der bliver søgt om udvidelse af svinebedrifter, kan vi ikke sige nej, medmindre vi nærmer os loftet på de 1,4 dyreenheder. Men enhver kan se, at der er masser af steder i Danmark, hvor naturen ikke kan bære de 1,4 dyreenheder, men i disse regioner har amterne ingen mulighed for at gøre noget som helst.

Samtidig ved de, at der er et vandrammedirektiv, som indebærer, at i 2015 skal alt vand i Danmark være af god økologisk kvalitet, og det, amterne siger, er: Hvordan al verden skal vi kunne leve op til det? Og det vil jeg også gerne have miljøministerens svar på: Hvordan skal amterne kunne leve op til vandrammedirektivet, når vi ikke gør noget i forhold til svinebedrifterne?

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Lad mig indledningsvis slå fast, at de to naturbeskyttelsesdirektiver, habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet, ikke i sig selv rummer forbudsbestemmelser – det sagde jeg også i min tale – der udelukker etablering af nye eller større svineproduktioner i eller i nærheden af udpegede internationale naturbeskyttelsesområder.

Habitatdirektivet rummer derimod som noget meget væsentligt et krav om en konsekvensvurdering af, om en given plan eller et givet pro-

jekt som eksempelvis etablering af et nyt eller større svinebrug vil skade et udpeget område eller forstyrre de arter, området er udpeget til at beskytte. Viser en konsekvensvurdering, at en plan eller et projekt kan skade et internationalt naturbeskyttelsesområdes integritet, vil indebære forringelser af områdets naturtyper eller levestederne for arterne eller kan medføre forstyrrelse, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget til at beskytte, kan planen eller projektet ikke vedtages, og der kan derfor heller ikke gives dispensationer eller tilladelse til igangsætning heraf.

Beskyttelsesbestemmelserne er indarbejdet i bekendtgørelsen om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder, hvis regler ligger tæt op ad habitatdirektivets bestemmelser. Reglerne tager netop højde for, at der kan være forskellige hensyn, der skal tages afhængigt af, hvad der konkret skal beskyttes i de udpegede områder.

Miljøministeriet har desuden igangsat en række initiativer med det formål at forbedre den danske gennemførelse af habitatdirektivet, bl.a. med en opfordring til amterne om at gennemføre en naturplanlægning med opstilling af kvalitetsmål og prioritering af indsatsen for bl.a. de internationale naturbeskyttelsesområder.

Og så kan jeg oplyse, at Danmarks Miljøundersøgelser netop er ved at være færdig med et sæt faglige kriterier for gunstig bevaringsstatus, der kan danne grundlag for amternes arbejde med opstilling af disse målsætninger. De kommer her til sommer. Og som bebudet med regeringens naturredegørelse fra sidste efterår kommer der nu en forestående revision af henholdsvis skovloven og naturbeskyttelsesloven, der bl.a. skal rette op på den danske gennemførelse af naturdirektiverne.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

For at lette de administrative byrder for svinebønderne har miljøministeren sendt en bekendtgørelse i høring, en bekendtgørelse, som skal gøre det meget nemt for svinebedrifterne at få udvidelse. Kort fortalt går det ud på, at man simpelt hen bare får et skema, som den enkelte landmand skal udfylde, og det sender han så til amtet, og hvis amtet ikke gør indsigelse i løbet af 14 dage, så er udvidelsen godkendt.

Kl. 15.35

Mener miljøministeren, at det er den rigtige vej at gå, altså så at sige at give tilladelser pr.

automatik i en situation, hvor vi er ved at forhandle Vandmiljøplan III, og hvor vi alle sammen kan se, at det her ender med, at vi er nødt til at reducere kvælstofbelastningen yderligere? I sådan en situation er vi så ikke nødt til som politikere at have nogle redskaber, der sikrer, at vi rent faktisk kan handle i fremtiden? Er vi ikke ved at spille os redskaber af hænde?

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Det er ærgerligt, at fru Elsebeth Gerner Nielsen ikke kender forslaget. Det er faktisk noget, jeg har lavet sammen med landbruget og med Amtsrådsforeningen, hvor vi har diskuteret de her ting igennem og har sagt: Kan vi da ikke i det mindste tage dem, der er fuldstændig uproblematisk? Lad os kigge på de 10 punkter:

Punkt 1: Er det aktuelle projekt om etablering, udvidelse eller ændring på maksimalt 100 dyreenheder?

Punkt 2: Er det aktuelle projekt samt anmeldte udvidelser inden for de sidste 3 år sammenlagt på maksimalt 100 dyreenheder?

Punkt 3: Ligger projektets udspretningsarealer uden for arealer, der har et direkte fald på 12 grader eller mere ned mod den øverste kant af søer og vandløb? Det er nemlig vigtigt.

Punkt 4: Ligger projektets udspretningsarealer længere end 50 m væk fra søer over 100 m²?

Punkt 5: Ligger projektets udspretningsarealer uden for de nitrattfølsomme indvindingsområder, der er udpeget i regionplanen?

Punkt 6: Ligger projektets bygninger uden for de potentielle vådområder, der er udpeget i regionplanen, og uden for kortlagte lavbundsarealer?

Punkt 7: Ligger projektets udspretningsarealer og bygninger længere end 300 m væk fra internationale naturbeskyttelsesområder?

Punkt 8: Ligger projektets bygninger længere end 300 m væk fra heder over 5 ha, fra overdrev, fra moser og fra søer, der er målsat i regionplanen?

Punkt 9: Ligger projektets udspretningsarealer og bygninger uden for fredede områder?

Punkt 10: Overholder projektet afstandskravene til naboer, som er fastlagt i § 4, stk. 3, i husdyrgødningsbekendtgørelsen samt de generelle krav til gødningsopbevaring, udledning af spildevand og til opsamling, transport og bortskaffelse af farligt affald i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, spildevandsbekendtgørelsen og affaldsbekendtgørelsen?

Kan man svare ja til alle de ting, så har de mennesker, der beskæftiger sig med det i det ene eller andet forum, besluttet – og det må jeg sige at jeg også er enig i – at så er der ingen grund til, at man behøver at gå ind og gøre det, men alligevel får amtet 14 dage til det, og hvis de så siger: Nej, der er alligevel noget, så kan det stadig væk ikke lade sig gøre.

Hvis det ikke er et middel dels til forenkling og dels til at tage sig af natur og miljøet, så ved jeg ikke hvad. Men det, kritikken er gået på, er noget helt andet, nemlig, at man mener, der vil blive ganske få, der falder ind under det, og det er selvfølgelig et problem, for så er forenklingen ikke så stor. Men nu prøver vi.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Det er selvfølgelig altid interessant at høre miljøministeren læse op af sine papirer, men det ville også være rart, hvis det, der blev oplyst herfra, faktisk var korrekt. Det er jo ikke korrekt, at Amtsrådsforeningen har erklæret sig enig i den bekendtgørelse, ministeren netop har sendt i høring.

Vil ministeren ikke være venlig at komme herop og bekræfte, at Amtsrådsforeningen jo netop *ikke* har anerkendt de 100 dyreenheder som et godt sted at starte? Det var netop ikke det, man sagde. Det lykkedes jo ikke for ministeren at få landbruget og Amtsrådsforeningen til at blive enige. Det synes jeg ville have været fair at ministeren havde tilkendegivet heroppefra, i stedet for at stå og lade, som om alt er godt, og at alle er enige. Det er faktisk ikke ordentligt, vil jeg gerne sige til ministeren.

Så vil jeg også godt have slået fast: Er det ikke korrekt, at fremover kan man udvide med 100 dyreenheder ekstra i forhold til det, man har i forvejen? Det kan meget nemt dreje sig en gård, der i forvejen har 100 dyreenheder, og nu kan den så få 100 mere, så man når op på 200. Det giver masser af problemer for naturen og for naboer. Og det, der er humlen her, er: Naboerne bliver overhovedet ikke hørt; de bliver ikke engang orienteret, men de kan finde ud af, når tilladelsen er givet og udvidelsen er sket, at den lille gård, der ligger rundt om hjørnet, pludselig bliver voldsomt stor, og så stiger problemerne.

Men det er jo typisk for Venstre: Bonden har altid ret.

Fjerde næstformand (Margrète Auken):

Så er det fru Elsebeth Gerner Nielsen for tredje gang.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Er det ikke også rigtigt, at det, amterne har påpeget i den her sag, er, at det er utrolig svært med det her spørgeskema at tage overordnede hensyn? Hvis det drejer sig om en region, hvor man i forvejen har en høj kvælstofbelastning, så er det ikke muligt i den her individuelle bedømmelse at tage det nødvendige hensyn. Det vil sige, at hvis man opfylder alle de krav, som ministeren her har læst op, så bør der egentlig gives en tilladelse, men problemet for det enkelte amt er, at man altså kan være i den situation, at den samlede kvælstofbelastning og fosforbelastning i området er så høj, at enhver kan se, at området ikke kan bære det, naturens bæreevne er overskredet.

Lad os tage Det Sydfynske Øhav. Det er et meget godt eksempel. Vi er slet ikke oppe på 1,4 dyreenheder på Fyn. Jeg tror, vi ligger nede på omkring 1,1. Alligevel kan man konstatere, at Det Sydfynske Øhav er så forurennet med fosfor og kvælstof, at borgerne dernede har sagt: Vi ønsker ikke en nationalpark her, for vi kan simpelt hen ikke være det bekendt.

Kl. 15.40

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Det er altid en god idé at læse hele direktivet og også bilagene. Kommer man om til et af de sidste bilag i VVM-direktivet, vil man se, at der deromme står, at man skal anvende det kumulative princip, og ved det kumulative princip forstås – selv om det er et mærkeligt udtryk – netop, at hvis det samlede tryk i et område er for stort, så kan man godt nægte, også selv om det måtte være sådan, at den, der ejer grunden, jorden, bygningerne og dyrene, lever op til reglerne.

Så vil jeg bare sige til fru Pernille Blach Hansen: Jeg sagde, at jeg havde haft møde med de folk, og jeg kan sige, at det har jeg haft helt tilbage til 2. juli sidste år. Derefter fremlagde jeg forslaget, og så gik landbruget i gang med at diskutere med Amtsrådsforeningen – det gjorde de i oktober, og det gjorde de igen i november – og jeg fik så lovning på, at de ville finde frem til et forslag sammen, som de ville præsentere mig

for, for det var nemlig *de* to parter, der skulle sidde og diskutere det.

Det forslag, der ligger her, har så været igennem de to parter, og de har sikkert haft forskellige holdninger til, om det var en god idé eller ej. Men jeg er helt klar på, at de var enige om, at nu prøver vi at sende det i høring, så ser vi, hvad høringssvarene siger, og hvis nogen er imod de ting og der kommer nogle stærke argumenter frem, så har vi den vane, at når man har en høringsrunde, så lytter man da til høringssvarene. Nu prøver vi.

Inger Støjberg (V):

Det foreslås i beslutningsforslaget, at der foretages et midlertidigt stop for udvidelser af svinebedrifter og etablering af nye svinebedrifter, indtil Vandmiljøplan III er på plads, og at der sker en evaluering af, om Danmark lever op til de internationale forpligtelser, som vi har på miljøområdet.

Den faglige udredning, som skal give baggrundsviden til den politiske forhandling af Vandmiljøplan III, er i fuld gang. Der er nedsat arbejdsgrupper, som skal belyse en lang række spørgsmål. Disse arbejdsgrupper skal nu have arbejdsro til at udføre deres opgave.

Det Radikale Venstre mener imidlertid, at vi skal iværksætte et totalstop for udvidelser, indtil den kommende vandmiljøplan er på plads. Det er efter Venstres holdning ikke en farbar vej.

Forskningsinstitutterne har foretaget en midtvejsevaluering af Vandmiljøplan II. De forskellige virkemidler, som er indarbejdet i Vandmiljøplan II, er beregnet ud fra, at svineproduktionen holder sig under de knap 24 millioner styk. På nuværende tidspunkt har vi en lidt større svineproduktion, men i og med at antallet af kvæg er faldet, så er antallet af dyreenheder på samme niveau som de opstillede forudsætninger.

Vi kan med andre ord forholde os til midtvejsevalueringen af Vandmiljøplan II, som viser, at landbruget er ganske godt med hensyn til de opsatte mål. Derfor kan vi efter Venstres mening henholde os til den praksis, der blev lagt under den tidligere regering, nemlig at man ikke griber så drastisk ind over for erhvervet, mens udredningsarbejdet er i gang, som der ellers er lagt op til i beslutningsforslaget her, men at vi naturligvis følger udviklingen nøje.

Der peges i beslutningsforslaget på, at det skal undersøges, om vi ud over vandmiljøplanen også lever op til de internationale forpligtelser på miljøområdet.

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at vi i Danmark skal leve op til de forpligtelser, som vi allerede har bundet os til. Det er sådan, at påvirkningen fra hver enkelt etablering eller udvidelse af en svineproduktion skal vurderes konkret, hvilket i praksis betyder, at amterne vurderer hver enkelt ansøgning ud fra de forpligtelser, som vi har tilsluttet os.

Arbejdet med Vandmiljøplan III er som tidligere nævnt sat i gang. De faglige arbejdsgrupper vender alle de sten, som senere skal danne grundlag for en aftale. Jeg synes, det er meget betryggende, at vi senere skal forhandle aftalen på plads på baggrund af et godt og grundigt fagligt udredningsarbejde.

Der sker i denne her tid store teknologiske fremskridt, når det gælder om at reducere belastningen fra husdyrene. Der forskes intenst i bl.a. gylleseparation og reduktion af ammoniakfordampning, og jeg er ikke det mindste i tvivl om, at disse teknologier kommer til at spille en væsentlig rolle i fremtidens landbrug og miljøpolitik.

Kl. 15.45

Venstre kan med henvisning til, at Danmarks internationale forpligtelser er overholdt, at antallet af dyreenheder er nogenlunde konstant, og at processen med at frembringe et godt fagligt grundlag for Vandmiljøplan III er i fuld gang, ikke støtte beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Det kan meget vel være, at antallet af dyreenheder er nogenlunde konstant, men bekymrer det ikke Venstres ordfører, hvad der sker med den lokale og regionale belastning? For det, at antallet af køer f.eks. falder på Sjælland, gavner jo ikke nødvendigvis i Viborg Amt, når der kommer markant flere svin dér og det så giver en markant øget belastning af den lokale natur og det lokale grundvand. Er det ikke noget, der bekymrer Venstres ordfører?

Det andet, jeg gerne vil spørge om, er miljøministerens nye tipskupon, og det er selvfølgelig det skinbarlige vrøvl, som ministeren nærmest gav udtryk for det før, at det er Amtsrådsforeningen og Landboforeningerne, der i fællesskab sender en bekendtgørelse i høring; det er selvfølgelig ministeren. Man må håbe, han ved, hvad den indeholder, og også selv bakker op om det. Men er Venstres ordfører ikke bekymret, når man åbner en ladeport for nye udvidelser af svinebrug, som det jo er lige i øjeblikket, uden at

naboerne overhovedet bliver orienteret? Det vil da give massiv utilfredshed og naboklager m.v. Kunne det ikke give Venstres ordfører anledning til bekymring?

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Jeg går ud fra, at fru Pernille Blach Hansen har kendskab til, at man jo netop vurderer det samlede tryk i et område, når man vurderer både det lokale og den regionale belastning. Med hensyn til ladeporten og tipskuponen tror jeg nu nok, at fru Pernille Blach Hansen om ikke overdriver så fra hvert fald har taget munden fuld, og hvis man læser høringssvarene, vil man være ret så bevidst om det.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg må lige gøre fru Inger Støjberg opmærksom på, at ideen med tipskuponen jo er, at vi skal undgå VVM-godkendelser; det er i VVM-godkendelserne, der er mulighed for at tage hensyn til den kumulative effekt, og det er jo netop det, man undgår ved bare at lave tipskuponsystemet.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Da fru Inger Støjberg åbenbart har læst høringssvarene, vil jeg gerne bede Venstres ordfører bekræfte, at Amtsrådsforeningen dér netop meddeler, at man ikke vil have grænsen så højt som 100 dyreenheder. HUR, Hovedstadens Udviklingsråd, siger det samme: 100 dyreenheder for meget.

Jeg vil så også gerne spørge, om det er Venstres nye form for medejerskab, at naboen rundt om hjørnet ikke engang ved, at landmanden har søgt om en markant udvidelse af sin produktion? Ingen orientering, ingen høring, ingenting, og efter 14 dage så er tilladelsen givet. Er det udtryk for lokalt medejerskab med hensyn til miljøpolitikken i Venstres forstand? Jeg synes, det er dybt uforsvarligt.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Fru Elsebeth Gerner Nielsen angriber det nye tipskuponsystem. Jeg forstår simpelt hen ikke det angreb. Det, vi vil med tipskuponsystemet, det, der er sat som mål, er at forenkle og at mindske bureaukratiet, og det kan jeg simpelt

hen ikke se skulle give anledning til noget angreb, tværtimod.

Til fru Pernille Blach Hansen, der spørger til høringssvarene: Det er nu engang sådan, at vi vil kigge samlet på de høringssvar, der fremkommer, og ud fra det vil vi tage stilling.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Fru Pernille Blach Hansen – tredje gang.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Nu må fru Inger Støjberg meget have mig undskyldt. Det var ikke mig, der begyndte at snakke om høringssvar; det var fru Inger Støjberg, der sagde, at der ikke var nogen grund til at være bekymret: Jeg kunne bare læse høringssvarene. Så forholder jeg mig til noget af det, der konkret står i nogle af høringssvarene, nemlig at grænsen på de 100 dyreenheder er alt for høj, og så siger fru Inger Støjberg, at det må bero på en samlet vurdering.

Jamen man har bedt to parter om at se på sagen, nemlig landbruget og Amtsrådsforeningen, og så kommer Amtsrådsforeningen tilbage og siger, at 100 dyreenheder er for meget. Så må Venstre da forholde sig til det. Man plejer jo at lytte til parterne, og den ene part har vel vetoret her, lige så vel som det gælder, når vi snakker nationalparker.

Bekymrer det ikke Venstres ordfører, at en nabo nu kan risikere, at den lille gård rundt om hjørnet pludselig bliver stor, producerer dyr, udleder, forurenar, lugter? Det vil da give massive naboproblemer. Hvorfor vil man på den her måde undgå, at naboen overhovedet bliver hørt, skal spørges eller orienteres? Det er da ikke fair, det er da ikke ordentligt.

Kl. 15.50

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Fru Inger Støjberg siger, at vurderingerne af tilladelser til nye svineproduktioner sker ud fra en samlet vurdering, altså det kumulative princip, hvor man vurderer det eksisterende tryk og det nye. Kunne fru Inger Støjberg dokumentere, at det rent faktisk er i overensstemmelse med sandheden?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Fru Elsebeth Gerner Nielsen for tredje gang ... nej, for anden gang. (Elsebeth Gerner Nielsen: Jeg tror, det er tredje). Er det tredje? O.k.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Fru Inger Støjberg svarede ikke på spørgsmålet om det folkelige medejerskab. Er det her et udtryk for Venstres politik, når vi snakker medejerskab, at borgerne ikke skal høres, at naboerne ikke skal høres?

Der er lige kommet en rapport fra Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut, som viser, at naboejendomme til store svinebedrifter falder i værdi. Skal disse ejendomme kompenseres, eller er det bare sådan, at disse mennesker skal finde sig i, at der gives en tilladelse hen over hovedet på dem, uden at de overhovedet kan ytre sig?

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Vi går jo netop ind for naboorienteringer. Da jeg var amtsrådsmedlem, var jeg med til at arrangere masser af møder rundtomkring i amtet, når der skete ændringer på det her felt, og det opfordrer vi selvfølgelig til i Venstre. Vi går meget ind for naboorientering, vi går meget ind for, at man diskuterer de her ting lokalt.

Så jeg kan slet, slet ikke se problemet i spørgsmålsstillernes spørgsmål.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Jørn Jespersen og derefter hr. Torben Hansen.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Det er selvfølgelig lidt hæmmende kun at have tre spørgsmål, når ordføreren slet ikke svarer på og ikke engang forsøger at svare på det, man spørger om. Nu må jeg så se, om jeg får større udbytte af de to tilbageværende.

Det, jeg spurgte om, var: Når fru Inger Støjberg siger, at der sker en vurdering af den samlede effekt på bl.a. miljøet, når man godkender en ny svineproduktion, altså det, der hedder det kumulative princip, er det så noget, fru Inger Støjberg kan dokumentere er i overensstemmelse med sandheden, eller er det bare noget, fru Inger Støjberg tror?

Og så vil jeg da godt tilføje et spørgsmål om det der med naboøringerne: Er det virkelig godt nok, at Venstre anbefaler naboøring? Ville det ikke være tryggere for naboerne, hvis det var noget, de havde en retsmæssig sikkerhed for ville blive foretaget? Jeg mener, hvis man nu er nabo til en ny svinebedrift og Venstres opfor-

dring ikke har virket og man ikke bliver hørt, er det så ikke lidt ærgerligt? Ville det ikke være bedre, at man havde en lovmæssig sikkerhed for, at det skete?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Torben Hansen ... som føler sig dækket ind af spørgsmålet, der blev stillet.

Fru Inger Støjberg.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Jeg beklager naturligvis meget, at jeg sprang hr. Jørn Jespersens spørgsmål over i min besvarelse, men i VVM-direktivet står der jo netop, at amterne skal tage hensyn til det kumulative princip, og det må naturligvis være svaret på det.

Omkring naboorienteringerne: Altså jeg tror fuldt ud på det lokale selvstyre. Jeg har været amtsrådsmedlem, og jeg har været med til det her masser af gange. Det er da kun i amtets interesse, vil jeg gerne sige til hr. Jørn Jespersen, at holde naboorientering; selvfølgelig er det det. Jeg tror på det lokale selvstyre, og jeg er overhovedet ikke et sekund i tvivl om, at man vil foretage sådan nogle naboorienteringer her.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Venstres ordfører tror på det lokale selvstyre – det tror jeg at vi alle sammen gør herinde – men forestiller Venstres ordfører sig, at man på de 14 dage, 10 arbejdsdage, hvor amtet har mulighed for at gøre indsigelse i forhold til tipskuponen, så lige gennemfører en stor, bred folkelig høring hos dem, der nu engang ligger lige i nærheden? Forestiller Venstres ordfører sig, at amterne vil gøre det?

Kl. 15.55

Det tror jeg næppe, men det er åbenbart udtryk for den nye form for »medejerskab«, der ligger ude rundtomkring. Folk får simpelt hen ikke indflydelse på noget som helst, når det drejer sig om landbrug; der findes medejerskabet åbenbart ikke.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Det vil sige, at for alle de mennesker, der bliver nabo til en ny, kæmpe svineproduktion og pludselig befinder sig midt i stanken, skulle det være nok, at fru Inger Støjberg tror på det lokale demokrati, når de ved med sig selv, at de ikke er blevet hørt, de har ikke fået at vide, at der var en

ny, stor produktion på vej, de har ikke haft en chance for at gøre indsigelse. Skulle det være Venstres udgave af lokalt demokrati? Jeg tror, de pågældende mennesker ville foretrække en anden slags demokrati.

Og så siger fru Inger Støjberg: Jamen der skal sikres kumulativ vurdering af tingene. Hvis nu fru Inger Støjberg fandt den rapport om vurderingerne, som er oversendt til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den 4. april, en rapport fra Aalborg Universitet, hvor man har undersøgt, hvordan VVM virker, vil hun kunne se, at der dér står, at kun i 17 pct. af sagerne forholder amterne sig til den kumulative effekt. Endvidere er det kun i 7 pct. af screeningerne, at der foretages en vurdering af de potentielle miljøpåvirkninger. Er det godt nok?

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Hr. Torben Hansen siger, at han selvfølgelig også går ind for det lokale selvstyre. Det er jeg meget glad for at høre, men jeg må jo indrømme, at jeg stiller mig lidt tvivlende over for, hvor stor opbakningen egentlig er i hr. Torben Hansens sind.

De her naboorienteringer finder selvfølgelig sted, for amterne er da naturligvis interesserede i at orientere naboerne ved sådan nogle udvidelser som det her. Jeg kan slet ikke forstå, at man vil sætte spørgsmålstejn ved det.

I øvrigt er det jo altså kun ca. 5 pct. af alle godkendelser, der falder inden for det her tipskuponssystem. Alle de store udvidelser kræver netop en VVM-undersøgelse, og en VVM-undersøgelse er ganske, ganske omfattende, skulle jeg hilse og sige. Det husker jeg tydeligt fra min tid som amtsrådsmedlem.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Pernille Blach Hansen som ordfører.

Hr. Jørn Jespersen har stillet tre spørgsmål, og jeg tror, jeg må følge reglerne. Det er jeg jo ikke herre over altså.

Pernille Blach Hansen (S):

Hele diskussionen i dag og det her beslutningsforslag drejer sig jo om at opveje hensynet til et erhverv, nemlig landbruget, i forhold til hensynet til både drikkevand, sårbare naturområder og naboer. Problemet er jo nu, at vi kan se, at der er et massivt antal udvidelser på vej i alle amter.

Et eksempel, som forslagsstillerne også peger på, er fra Fiilso, som er udlagt som særligt be-

skyttelsesområde i Ribe Amts regionsplan, et område, der er omfattet af tre internationale fredningsbestemmelser: Det er både EU-habitatområde, EU-beskyttelsesområde og omfattet af Ramsarkonventionen. Men nu er der også ansøgninger om en gigantisk svinefarm, som betyder, at der året rundt i fremtiden, hvis der gives tilladelse, kommer til at leve 24.000 svin på bunden af den tidligere sø. Det lyder skræmmende.

Samtidig kunne man så sent som i sidste uge læse i avisen, at Fyns Amt nu får én ny ansøgning om udvidelse af svinefarme om ugen og giver tilladelse til at udvide med mere end 1.300 slagtesvin gennemsnitligt om dagen. Det har fået Venstres formand for Trafik- og Miljøudvalget i Fyns Amt til at sige, at med de nuværende regler kan man ikke gøre noget.

Som om det ikke skulle være nok, så bliver det bare endnu værre nu med regeringens tipskupon, en tipskupon, der vil give mulighed for at udvide med op til 100 dyreenheder vel at mærke oven i det, man måske har i forvejen, uden nogen som helst form for mulighed for amtet for reelt at komme til bunds i sagsbehandlingen. Der er 10 spørgsmål, landmanden selv skal svare ja eller nej til, og så har amtet 14 dage, 10 arbejdsdage, til at kigge på, om det her nu er tilstrækkeligt. Naboerne bliver ikke hørt, der bliver ikke taget hensyn til den kumulative effekt, og der er ingen, der aner, hvor stort omfanget reelt bliver.

Det gør det for os ganske indlysende, at det nu er tid til at trække i nødbremsen. Det kan ikke blive ved med at gå; der bliver ikke ved med at være plads til så mange dyr, hvis ikke vi får nogen som helst styring på, hvor de er henne, hvor meget udledningen er, og hvordan det kommer til at gå ud over vand og naboer. Det er jo ikke for sjov, at det danske sprog har fået nye glosler såsom gyllebaroner og svinefabrikker og en ny forening, Foreningen af Gylleramte, så vidt jeg husker. Det her er en sag, der virkelig er alvorlig for de mange mennesker, der bliver ramt, og for det drikkevand, som vi i øjeblikket jo kun har halvt så meget af, som vi faktisk troede for en uge siden.

Kl. 16.00

Derfor støtter vi det radikale forslag. Vi mener, at de regler, der er for de store dyrebrug, VVM-reglerne, sådan set er o.k. til at kvalificere beslutningen, sikre, at den er oplyst og truffet på det rigtige grundlag, men der mangler de rigtige skruer til at sige nej. Vi vil have det mere præciseret, hvornår man skal sige nej til en udvidelse,

ikke blot, hvornår man kan, men hvornår man skal.

Vi er derfor overbeviste om, at denne her tænkepause er nødvendig, men vi er faktisk også overbeviste om, at det ikke er nok bare med en tænkepause og en evaluering. Vi ønsker, at den skal finde sted, indtil man har fået nogle mere dækkende regler på plads. Det er også netop det, vi har fremsat et beslutningsforslag om, der behandles senere i dag.

Men kort sagt: Vi støtter det radikale forslag.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge fru Pernille Blach Hansen: Hvad er det, der er sket, siden man sidst behandlede det lovforslag i februar 2001? Da var det jo, at den daværende miljøminister sagde, at vi må beskytte naturen på det til enhver tid bedste faglige grundlag.

Hvad er det, der får Socialdemokratiet til at ændre holdning? Der må være sket nogle væsentlige ting siden sidst. Vi har jo lige hørt og fået bekræftet også fra fru Pernille Blach Hansen, at der ikke er sket en større tilgang målt i dyreenheder i Danmark. Hvad er det så lige pludselig, der springer op ligesom af den høje hat og siger, at nu skal vi sandelig have ændret det, således som De Radikale har fremsat forslag om her, ligesom SF tidligere har sagt det? Det kunne jeg godt tænke mig ligesom at få grundigt frem i denne her debat.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Fru Pernille Blach Hansen sagde, at Socialdemokratiet støttede dette her beslutningsforslag. Jeg vil godt spørge fru Pernille Blach Hansen, om de dele, der er i forslaget her, ikke er dele, som indgår i forhandlingerne om Vandmiljøplan III?

Jeg går ud fra, at fru Pernille Blach Hansen ved, at der er aftalt en procedure for Vandmiljøplan III. Der er nedsat arbejdsgrupper. Hvordan kan man støtte et forslag, som jo egentlig rykker ved mange af de ting, der ligger i både tidsplan for og indhold i det arbejde, der ligger i planlægningen af Vandmiljøplan III? Er det sådan, at Socialdemokratiet er på vej ud af dette her forlig om Vandmiljøplan III? Det virker jo mærkeligt, at man støtter et forslag, der totalt bryder med det arbejde, der er i gang.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Jeg kunne sådan set bare godt tænke mig at få uddybet fru Pernille Blach Hansens enorme skepsis over for amternes prioritering af naboorientering.

Jeg kan forstå, at fru Pernille Blach Hansen slet ikke tror, at amterne har interesse i at orientere naboerne om en udvidelse som den her. Er det, fordi fru Pernille Blach Hansen har dårlige erfaringer fra det amt, hun selv kommer fra? Ønsker Viborg Amt ikke at orientere om udvidelser? Ønsker Viborg Amt virkelig at skjule udvidelser for naboerne?

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg vil gerne svare på det sidste først. Jeg mener overhovedet ikke amterne har en chance. De har 14 dage til at tjekke de her ti spørgsmål, finde ud af, hvem de relevante naboer er, sende ud, få svar tilbage, nå at behandle svarene og så svare inden 10 arbejdsdage. Det kan simpelt hen ikke lade sig gøre. Jeg mener ikke, at det er seriøst at give folk sådan nogle arbejdsvilkår.

Så bliver jeg spurgt, hvorfor vi støtter det denne her gang. Der er fire konkrete ting, der gør, at vi mener, at det er tid til at lave denne her tænkepause.

For det første har ministeren svækket de regler, der før gjaldt for at udvide, når man lå tæt på en landsby. Den tidligere minister havde strammet op på området, det har den nye minister svækket.

For det andet havde vi en tro på, at Wilhjelmsudvalget, hvis rapport udkom i november, dvs. stort set oven i folketingsvalget, faktisk ville resultere i nogle opstramminger på det her område. Det er ikke sket, nærmest tværtimod. Der mangler vi noget handling.

For det tredje havde vi håbet på en energisk opfølgning af ammoniakhandlingsplanen. Det er heller ikke sket. Der mangler vi noget handling.

Kl. 16.05

For det fjerde, og det er i virkeligheden det, der er værst, er vi dybt bekymrede for den her tipskupon, ministeren nu løber rundt med.

Det gør altså, at vi er nødt til at sige: Nu stopper festen, der er brug for at trække i nødbremsen, og før vi har nogle mere dækkende regler på plads, er der god grund til tænke sig om, så vi ikke pludselig står i en situation med noget, vi ikke kan kontrollere.

Så spørger hr. Vesselbo, om det er et udtryk for, at vi ikke støtter Vandmiljøplan III-forhandlingerne. Nej, det er det ikke. Vi bakker fuldt op om den proces, der er sat i gang. Det er også derfor, at der her står, ikke at man skal fuldstændig lukke, men at man ikke skal øge det yderligere, før Vandmiljøplan III er på plads. Det i sig selv er jo et udtryk for, at den er forslagsstillerne og også vi, der bakker det op, interesseret i at komme med i.

Men jeg vil da godt sige, at jeg opfatter det ikke som problematisk; at vi beder om en tænkepause og får nogle ting undersøgt. Omvendt kan man sige, at ministeren tager jo også nogle tiltag i øjeblikket, der påvirker hele området, f.eks. i forhold til en tipskupon, og der er jo ikke nogen af os, der har hævdet, at det var i strid med de forhandlinger, der er om vandmiljøplanen lige i øjeblikket.

Så jeg synes ikke, at hr. Vesselbo skal bruge den undskyldning til at smide os ud af forhandlingerne.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Jørn Dohrmann som ordfører.

Jørn Dohrmann (DF):

Når vi i dag skal behandle beslutningsforslag nr. B 130 om stop af udvidelse af svinefarme, ja, så må det være en total indrømmelse fra De Radikale af, at de ikke havde grundlaget i orden, da de indgik Vandmiljøplan II.

Den indrømmelse er vi da utrolig glade for, og at den skal komme fra det tidligere regeringsparti, havde jeg selvfølgelig aldrig troet.

Som vi alle ved, skal man til at lave Vandmiljøplan III, og den skal være klar inden udgangen af år 2003. Derfor er det også lidt mærkeligt, at man nu ligesom vil begynde at drive klapjagt på en bestemt gruppe i dansk landbrug.

Som vi alle kan se i beslutningsforslaget, vil man sætte spørgsmålstegn ved, om Danmarks natur kan bære flere svin. Hertil må jeg spørge, hvad der er sket i de sidste år. Er det samlede antal dyreenheder måske faldet, eller er det steget? Nej, der tror jeg, man skal regne med, at når man både regner køer, høns og mink og det hele med i en oversigt, så er der ikke sket det helt store.

Som sagt ved alle, der har fulgt med, at det totale antal svin er steget, men antallet af køer er faldende. Derfor må vi regne det samlede antal dyreenheder for at være stort set uændret.

Når forligspartierne skal diskutere Vandmiljøplan III, er det vigtigt, at man ser på den reelle miljøbelastning på hvert enkelt sted og ikke på nogle generelle regler som f.eks. dyreenheder. Vi skal frem til, at det kan betale sig at tage hensyn til miljøet, det skal kunne betale sig at tage hensyn til naturen, til drikkevandet og til de omgivelser, der er på landet i det hele taget.

Derfor er Dansk Folkeparti også glad for, at vi nu har startet en proces med de her naturparker, hvor vi de næste år vil følge udviklingen og se, hvad der kommer frem, og ikke mindst, hvilke regler der skal være inden for de specielle naturområder.

Jorden er jo også meget forskellig fra landsdel til landsdel, f.eks. i habitatområderne, og her er det ikke kun landbruget, der skal indskrænke, her tænker jeg også på alle de der golfbaner, som vi ser lige nu, som ønsker at etablere sig eller også udvide i naturområderne. Så det er helt klart, at der skal være specielle regler på sådan nogle områder, og derfor skal der også være begrænset brug af sprøjtemidler i sådan nogle unikke områder.

Dansk Folkeparti ønsker at se hele den danske natur så bredt som muligt, og derfor skal man se på miljøbelastningen totalt set. Derfor er det også rimeligt, om man ser på, om boligejere, der bliver generet eller har fået store værdinedslag i deres hus, kan få erstatning i fremtiden.

Det er bl.a. nogle af de ting, som vi skal have rettet op på, så den almindelige borger ikke føler sin retssikkerhed krænket på dette område.

Stop for tilpasningen af svineproduktion i Danmark vil også betyde et tab af arbejdspladser i Danmark, og det er ikke det, vi har brug for lige nu, hvor vi gerne vil have lidt mere gang i hjulene. Så Dansk Folkeparti kan ikke støtte dette forslag.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Hr. Jørn Dohrmann gjorde meget ud af antallet af dyreenheder, men vil hr. Jørn Dohrmann så ikke forklare mig, hvordan det gavner i Viborg Amt, at der er blevet færre køer på Sjælland og flere svin – de firbenede af slagsen – i Viborg Amt? Hvordan gavner det vores grundvand og vores naboskab?

Kl. 16.10

Nu gør hr. Jørn Dohrmann jo så meget ud af det med naboeer. Mener hr. Jørn Dohrmann ikke, at de nye regler, miljøministeren er på vej med,

hvor man bare åbner for, at naboer overhovedet ikke skal høres eller orienteres ved udvidelser af landbrug rundt om hjørnet, er fuldstændig utilfredsstillende? Bekyrrer hr. Jørn Dohrmann sig ikke for de naboer, der nu overhovedet ikke ved noget som helst?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Så har miljøministeren bedt om ordet.

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):
Jeg har sådan set normalt noget imod at gå ind i en debat, men når man bliver ved med at stå og gentage nogle ting, som man har en interesse i, skal sende et fejl billede, så vil jeg bare sige, at det jo er sådan, at hvis et amtsråd træffer en afgørelse, så skal den offentliggøres, og så kan man klage over den.

Når det her skal skrues færdig, og når vi har fået høringssvarene ind og vi skal have en forhandling med amterne og landbruget, vil det klart være min opfattelse, at det her er at sidestille med, at amterne træffer en afgørelse, og det gør de, når de har de 14 dage. Jeg har nu ikke ladet mig fortælle, at det skulle være et problem med de 14 dage, det er sådan set meget værre, at amterne siger, at de har en kæmpe sagspukkel, men lad så det være, det kan vi tage en snak med dem om.

Men når amtet træffer en afgørelse, så skal den offentliggøres, og når den skal offentliggøres, så kan den påklages. Det vil klart være min holdning, at det er den måde, det skal ske på, for det har kun været meningen, at det skulle være en forenkling. Det har det været i de forhandlinger, jeg har haft med Amtsrådsforeningen, det har det været i de forhandlinger, jeg har haft med landbruget, og sammen har vi diskuteret det her igennem.

Derfor vil jeg bare sige: Lad os stoppe den debat med det samme. Når det her forslag bliver endeligt, så bliver det sådan, at det er at betragte, ligesom amtet træffer en afgørelse, og når det træffer en afgørelse, skal den offentliggøres, og når man offentliggør den, kan den påklages, og sådan vil det her system blive.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Så vil jeg gerne høre, om det så ikke er korrekt, at forskellen på det system og det system, vi kender i dag med screeninger og VVM-redegørelser, er, at med det nuværende system skal naboerne orienteres og har mulighed for at komme

med kommentarer eller høringssvar, inden der træffes en afgørelse, men i det nye her kan de så først klage, efter at afgørelsen er truffet. Er det ikke korrekt?

Når nu ministeren har haft mulighed for at vende tilbage til sagen, vil ministeren så ikke godt berigtige det indtryk, han gav fra starten, af, at Amtsrådsforeningen bakkede op om det her, og så medgive heroppefra, at Amtsrådsforeningen og Hovedstadens Udviklingsråd faktisk har sagt, at de 100 dyreenheder er for højt et tal, og at det ikke er det, man skal tage udgangspunkt i, hvis man overhovedet vælger at gå ind i den her procedure?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Og så fru Elsebeth Gerner Nielsen til ministeren.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Hvad vil ministeren gøre, hvis der er borgere, der rent faktisk kommer med indsigelser, efter at Amtsrådsforeningen har givet tilladelse til udvidelsen? Hvad sker der så, hvis der er borgere, der rent faktisk siger, at det her er de ikke tilfredse med, og at man oven i købet kommer frem til, at Amtsrådet omgør beslutningen? Ville der så ikke have været tale om en ekspropriation, fordi landmanden havde fået tilladelsen? Skulle der med andre ord ikke udbetales erstatning til den landmand, der havde fået at vide, at han nu havde fået en tilladelse?

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Der er i hvert fald én ting, debatten helt klar viser, nemlig at der er for få, der har læst forslaget.

Her taler vi om en regelforenkling, og jeg skulle måske igen læse det op. Jeg synes bare, det er lidt angribeligt, at jeg skal læse det hele op én gang til, men jeg kan jo høre, at man ikke kender de 10 punkter. Hvis man kendte de 10 punkter, så ville man vide, hvilken lille del det er, vi taler om. Den eneste kritik, vi har fået indtil nu, er, at der bliver ganske få.

Jeg har sagt, at jeg har forhandlet det med Amtsrådsforeningen og med landbruget, og jeg vil kun sige, om Amtsrådsforeningen har lagt sig det ene sted eller det andet, så har man i hvert fald været enig om, at nu må man sende det i høring, så man kunne finde ud af, hvad folk sagde om det.

Jeg er absolut ikke af den opfattelse, at det er enten at tage det eller lade være. Jeg skal da

have amterne til at fungere, men jeg har været optaget af at finde et system, der kan nedbringe den kæmpe sagspukkel, der ligger derude, som amterne i øvrigt har fortalt mig ved flere møder at de ser som et problem. Det gør landbruget sådan set også. Derfor har de siddet og forhandlet.

Jeg vil kun sige om den her ting, at det er meget enkelt: Fra det øjeblik, man indsender de her punkter, så har amtet 14 dage til det. Når det efter de 14 dage eller før træffer en afgørelse, så bliver den offentliggjort, og derefter er folk klageberettiget. Det skal til enhver tid følge de almindelige spilleregler for klager. Det vil også sige, at man kan få det i Naturklagenævnet, der på samme måde som ellers vil træffe en afgørelse.

Kl. 16.15

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så har hr. Jørn Jespersen bedt om ordet, og jeg har besluttet, at der bliver højst to bemærkninger til ministeren i denne her runde. Så går vi tilbage.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Der er altså en ting, som jeg simpelt hen ikke forstår. Det, der er ministerens intention, er at nedbringe sagsbehandlingstiden og den kæmpe sagspukkel, der ligger. Men på den anden side så skal der altså træffes en afgørelse, som virkelig er en afgørelse, og jeg går ud fra, at det, der ligger i det, er, at amtet skal behandle sagen lige så grundigt, som det ellers skulle have gjort det. Nu ryster ministeren på hovedet. Amtet skal altså ikke være lige så grundigt. Hvor er det så, forenklingen ligger? Hvad er det for nogle ting, amtet hidtil har skullet tage stilling til, som det ikke længere skal tage stilling til, fordi der nu kommer en forenkling?

Det må da være ret væsentligt for kvaliteten af sagsbehandlingen at få oplyst, hvad det er, amterne ikke længere skal forholde sig seriøst til.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Når nu ministeren efter sigende har læst forslaget og høringssvarene, så må ministeren jo også kunne bekræfte, at det er rigtigt, at der er adskillige, der udtrykker betænkelighed ved de 100 dyreenheder som for høj en grænse.

Lad os nu bare antage, at det er tilfældet: Vil ministeren så fravige de 100 dyreenheder, eller

vil ministeren holde fast i, at det er det, landbruget gerne vil have, og derfor skal landbruget have det? Sådan har det jo været indtil nu i ministerens embedsførelse.

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg kan bekræfte over for fru Pernille Blach Hansen, at ministeren vil fortsætte sin embedsførelse nøjagtig som hidtil. Hver eneste gang jeg sender noget i høring, så er det, fordi jeg godt kunne tænke mig at høre, hvad folk siger om noget, og så tager jeg en fuldstændig åben debat bagefter med et åbent sind. Jeg kan måske være overrasket over, at det lyder som noget helt fremmed for fru Pernille Blach Hansen, men det kan nogle jo godt gøre.

Det vil sige, at selvfølgelig holder jeg møde med Amtsrådsforeningen. Jeg har holdt en stribe møder med dem for at høre, hvad de siger til det her. Jeg har holdt en stribe møder med landbruget for at høre dem. Hvorfor skulle jeg pludselig holde op med at holde møde med Amtsrådsforeningen? Det vil jeg da gøre igen og spørge dem, hvilket antal dyreenheder de så mener, hvis de mener, at 100 er for højt. Er det 80? Er det 90? Eller 70? Eller ved de det? Jeg spørger kun.

Man skal jo huske, at det er Amtsrådsforeningen, der gentagne gange har fortalt mig, at den har et problem med at nå at få sagspuklen ned. Jeg hjælper gerne. Det eneste, det her er gået ud på, er, at det skal være forenkling.

Til hr. Jørn Jespersens spørgsmål, om Amtsrådsforeningen skal behandle det: Hvis igen man havde hørt, da jeg gennemgik skemaet, alle de punkter, der blev stillet op, nemlig at det er de meget enkle sager, der bliver pillet fra. Det skulle nemlig tage Amtsrådet lige så lang tid som de store komplicerede VVM-sager, det må jeg sige, med naturfølsomme områder, habitatområder, med langt over 250 dyreenheder. Det skulle altså nemlig være det samme. Derfor er det netop meningen, at når det træffer en afgørelse, vil den blive offentliggjort, og så vil den kunne påklages.

Jeg tror, at alle vil se, at det er en fantastisk god løsning og forhåbentlig en lille forenkling.

Nu tager vi en snak, når den tid er kommet, så finder vi ud af det. Men selvfølgelig skal man da have en drøftelse med dem, og ja, vil jeg sige til fru Pernille Blach Hansen, jeg har et åbent sind. Jeg er altid indstillet på at høre, hvad folk siger, særlig dem, der arbejder med det.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Og så er det fru Elsebeth Gerner Nielsen til hr. Jørn Dohrmann. Nu går vi tilbage.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Indtil videre er det jo ikke definitioner på nationalparker, regeringen og dens støtteparti har ruttet med. Det vil sige, at vi ved utrolig lidt om, hvad nationalparker skal indeholde, hvad indholdet i en nationalpark skal være, for det skal jo være op til den folkelige debat. Partierne har ikke behovet at ytre sig.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre lidt om: Hvad er det, at Dansk Folkeparti forestiller sig, en nationalpark skal være? Kan man f.eks. forestille sig, at en nationalpark rummer store svinebedrifter, og kunne man også forestille sig, at disse svinebedrifter eventuelt fik tilladelse til udvidelser?

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Nu fik vi jo en lille afbrydelse efter hr. Jørn Dohrmann, men jeg hørte hr. Jørn Dohrmanns sige, at var der nogen, der i nærheden af et landbrug blev ramt af lugtgener eller andre ting, så var man parat til, at der skulle udbetales erstatning. Der blev i hvert fald brugt ordet erstatning i den forbindelse af hr. Jørn Dohrmann.

Kl. 16.20

Så vil jeg da gerne høre, hvem det er, der hænger på den erstatning i tilfælde af udvidelse af de her svinefarme? Er det amtet, der har givet tilladelsen? Er det landmanden selv? Eller er det staten?

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Lad os tage det sidste først og ganske kort. Det er akkurat det, jeg har bedt ministeren om at undersøge. Hr. Torben Hansen har sikkert fulgt med i de skriftlige ting, der foregår, og man har også kunnet læse det i dagspressen og i et spørgsmål til ministeren. Så jeg lader ministeren ligesom komme med et udspil til, hvad der kan undersøges, og hvad der kan lade sig gøre.

Så spørger fru Elsebeth Gerner Nielsen om naturparker. Jeg kan nemt forestille mig, at der kommer forskellige grænseværdier, kunne man sige, for miljøbelastningen i de forskellige naturparker. Hvad kan den her natur i det her unikke område tåle? Så det kan jeg nemt forestille mig.

Det hænger jo utrolig godt sammen med, at jeg siger, man skal se på den samlede miljøbelastning i de forskellige områder. Når man f.eks. udleder en VVM-redegørelse eller laver en screening af en landbrugsbedrift, så er det vigtigt, at man ligesom tager udgangspunkt i den enkelte gård.

Med hensyn til, om man skal have naboorientering og alt det der: For at undgå at genere folk, udbetale erstatning og alle de ting, som nu var oppe her i hr. Torben Hansens bemærkning, mener jeg, at man da også skal kigge på, hvad man kan gøre for at lette en lugtgene. Det kunne bl.a. være at flytte staldene ud, hvor de ikke generer, ud på markerne, der skal bruge gyllen, og hvor gylletankene måske i forvejen ligger. Jamen lad os da flytte produktionsbygningerne derud, hvor de generer mindst muligt.

Så spørger fru Pernille Blach Hansen også, hvad nu med Viborg Amt og Sjælland og de dyreenheder, der nu er der. Jamen var det ikke noget af det samme, der gjorde sig gældende i 1993, da man havde det samme antal dyreenheder. Da kunne de også være flyttet rundt. Altså det er jo ikke noget nyt problem, vil jeg bare sige. Hvad gjorde Socialdemokratiet dengang for at løse det problem? Ingenting. De kørte videre i samme trummerum. Der er ikke sket noget.

Jeg mener ganske klart, at man skal se på miljøbelastningen på hver enkelt bedrift. Så kan man løse noget af det her problem, og man får en reel vurdering.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Til hr. Jørn Dohrmann om erstatningsspørgsmålet: Nu læser jeg altså ikke korrespondancen, måske heller ikke engang den offentlige, mellem hr. Jørn Dohrmann og miljøministeren. Men jeg kunne da godt tænke mig at vide, nu er det hr. Jørn Dohrmann, der selv har bragt det på bane, hvad Dansk Folkepartis sådan mere principielle politiske holdning er til det. Kunne man forestille sig, at den kunne være, at det nu engang er forurenener, dvs. i det her tilfælde landmanden, når vedkommende påfører naboerne nogle lugtgener. Vi har jo også set, som andre henviste til, at det giver nogle store værditab, at det er landmanden, der skal ind og afhjælpe det. Det må Dansk Folkeparti da simpelt hen kunne svare på lige ud af posen. Hvad mener man principielt om det her?

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg er lidt skuffet over, at hr. Torben Hansen ikke følger med i, hvad det er, der sker i udvalget. Jeg har stillet det spørgsmål til ministeren, om ministeren ikke vil se på det. Det fortæller mig jo bare, og jeg håber også, det fortæller alle andre i udvalget, at hr. Torben Hansen måske ikke følger med i, hvad der egentlig sker i udvalget. Jeg er altså lidt ked af at høre herfra, at man ikke følger med i, hvad der sker i udvalget. Men det må jo være, fordi hr. Torben Hansen måske kun kommer herind, når der lige er en sag, der interesserer ham, men alle andre sager interesserer ikke hr. Torben Hansen.

Jeg pegede dengang på, at det kunne bl.a. være igennem en fond, som bl.a. landbruget var med til at indbetale til, men jeg er ikke kommet med nogen endelig løsning på det her problem. Derfor har jeg jo netop også bedt ministeren om at undersøge det, for at vi ligesom kan få flere aspekter på banen her.

Kl. 16.25

Vi er åbne over for alle initiativer på det her område, og vi har ikke lagt os fast på nogen bestemte løsningsforslag på forhånd. Det synes jeg heller ikke nogen andre skulle gøre. Nej, lad os nu gå ind i en åben dialog. Jeg har også hørt fra landbruget, at det også gerne vil deltage i den her dialog, så det er vi da kun positive over for. Det betyder jo også bare, at de ligesom er åbne over for, at der ikke er nogen, der skal være overladt til sig selv og stå med et problem, man ikke kan komme af med.

Formanden:

Så går vi videre i ordførerrækken.

Nina Berrig (KF):

Jeg må sige, jeg er glad for, at der på tavlen står, hvad det beslutningsforslag, vi behandler, drejer sig om, for når man ikke er vant til at bo herinde, kan man godt synes, vi kommer lidt vidt omkring, når man ser teksten på beslutningsforslaget.

En af begrundelserne for forslaget er jo en bekymring over udbredelse af iltsvind og over, at sårbar natur trues af udslettelse, en bekymring, vi i Det Konservative Folkeparti har stor forståelse for. At den politiske indsats for beskyttelsen skal være funderet på et solidt fagligt grundlag, venter jeg egentlig at alle må være enige om.

Det Konservative Folkeparti finder, at det vil være meget rigtigt ved forberedelsen af en tredje

vandmiljøplan at få vurderet, hvordan en stigende husdyrproduktion påvirker miljø og natur. Vi ved, at den teknologiske udvikling og nye fodringsmetoder bidrager til stadig renere produktion, hvilket igen kan være med til at reducere belastningen fra husdyrbrugene, især når det gælder reduktion af lugt og ammoniakfordampning.

Ved Vandmiljøplan II bliver det bl.a. sikret, at Europa-Kommissionens implementering af nitratdirektivet og fokusering på nitratreduktionen vil fortsætte. Foreløbige beregninger fra Skov- og Naturstyrelsen tyder på, at antallet af dyreenheder er konstant.

Den kommende slutevaluering af Vandmiljøplan II er lovet i slutningen af 2003, og dermed kommer en vurdering af miljøbelastningen af den samlede husdyrproduktion. Det betyder, at der dermed gives et godt fagligt grundlag for den fremtidige indsats for beskyttelse af natur og miljø og for de politiske drøftelser, som skal indledes om Vandmiljøplan III.

Med henvisning til disse begrundelser kan Det Konservative Folkeparti ikke støtte forslaget om et midlertidigt stop for udvidelse af svinebedrifter.

Med hensyn til diskussionen om amterne og høringsfristen, og at det ikke er muligt at gennemføre det, så er det nyt for mig, men jeg mener helt klart, at det selvfølgelig skal undersøges seriøst, og hvis der er problemer, jamen så må man finde en udvej, for målet med den miljøindsats, vi skal gøre omkring landbruget, er individuelt at vurdere de landbrug, der belaster miljøet, og ikke som det her fremsatte forslag lægger op til, at man skal måle alle landbrug over én kam. Det bliver dyrt, og det er administrativt tungt.

Som sagt kan vi ikke anbefale forslaget, og vi venter og ser på de faglige udredninger.

Formanden:

Hr. Jørn Jespersen som ordfører.

Jørn Jespersen (SF):

Først skal jeg da glæde mig over, at Det Radikale Venstre nu fremsætter et forslag, der viser, at man er blevet tilhænger af det forslag, som SF ganske rigtigt fremsatte for 2 år siden. Bedre sent end aldrig. Men det er da rart, at der nu er et relativt bredt om end stadig væk et mindretal, som mener, at problemerne med ekspansionen inden for svineproduktionen er blevet så store, at der må ske noget. Det kunne jo være rart, hvis

lidt flere også kom til den erkendelse, så der måske ligefrem blev et flertal, der ville gøre noget ved det.

Problemerne på det her område er store og omfatter mange mennesker. For det første er der et klart problem med den stank, som kommer fra de meget store centrale industrialiserede svinebedrifter og fra udbringningen af gyllen, og det er jo ikke et problem, som Vandmiljøplan III på nogen måde kan forventes at løse, men der er altså heller ikke udsigt til andre lovgivningsinitiativer, som ser ud til at kunne løse det problem på tilfredsstillende vis.

Når vi snakker om iltsvind, så er det klart, at der var specielle vejrforhold i sommeren 2002 med meget nedbør osv., men det må dog være påfaldende alligevel, at vi ser historiens værste iltsvind sidste sommer, og så er man alligevel stadig væk parat til at sige: Lad os nu vente, det går nok; lad bare svinebedrifterne ekspandere i mellemtiden.

Kl. 16.30

Og vi har en naturtilbagegang. Det er ikke mere end et par uger siden, vi fik en henvendelse fra Dansk Botanisk Forening, som påviser, at på grund af øget gødskning, sprøjning osv. er et sted mellem en tredjedel og halvdelen af den danske flora ved at forsvinde i store dele af landet.

Så af hensyn til mennesker og miljø og natur er der alle mulige grunde til at gøre noget ved det her område, og der er ikke udsigt til, at vi får løst i hvert fald alle problemerne. Man kan selvfølgelig håbe, at Vandmiljøplan III til dels vil løse nogle af dem. Men der er jo ikke udsigt til, at alle problemkomplekserne samlet ser ud til at blive løst. Og derfor ville det være fornuftigt med et stop, indtil en samlet lovgivning er på plads.

Med hensyn til erstatningen synes jeg altså, at Dansk Folkeparti skylder os et svar. Jeg har noteret, bare for ikke at få den beskyldning, at hr. Dohrmann har stillet et spørgsmål. Men Dansk Folkeparti forventer vel ikke, at miljøministeren skal vurdere, om Dansk Folkeparti er tilhænger af en erstatning, hvis man får sin ejendom væsentligt forringet. Og derfor kunne det være rart at vide, hvad det præcis er, Dansk Folkeparti mener. Mener man, at hvis ejendomsværdien på en bolig bliver klart forringet, så skal man have en erstatning, og i givet fald: Hvem er det så, der er erstatningspligtig? Det synes jeg Dansk Folkeparti skylder os et svar på.

Jeg synes, at miljøministeren skylder os et svar på, hvad det er, den forenkledede procedure med tipskuponen rent faktisk kan medføre. For på den ene side bliver der sagt, at det ikke svækker natur- og miljøbeskyttelsen, og at det ikke forringer borgernes retsstilling, og her tænker jeg altså ikke på ejeren af svinebedrifterne, men på alle de andre borgere, og på den anden side skulle det være et administrativt meget enklere system, der kunne nedbringe sagsbehandlingstiden.

Medmindre man har fundet en eller anden genial løsning, som ikke er kommet til offentlighedens kendskab, så kan begge dele jo ikke være rigtigt. Enten svækker man beskyttelsen af miljø og natur ved at lave en ringere sagsbehandling – så er det rigtigt, at det så kan gå hurtigere, men så er det på bekostning af mennesker, natur og miljø – eller også nedbringer man ikke sagsbehandlingstiden, fordi man bare skal lave det samme på kortere tid. Det må være muligt for miljøministeren lidt mere præcist at forklare, hvad tankegangen her er.

Så der er altså en lang række spørgsmål, der stadig væk svæver i debatten. Vi har jo tidligere spurgt Venstres ordfører uden at få svar, om VVM-systemet efter Venstres opfattelse var godt nok, når den rapport omkring VVM's måde at blive effektueret på viser, at man kun i 17 pct. af tilfældene vurderer den samlede virkning, altså om det forhold, om der kommer en ekstra svinebedrift, er det, der fører til, at talegrænserne i en fjord, i et vandløb, overskrides, at man kun i 7 pct. af tilfældene kigger på de potentielle miljøeffekter. Er det godt nok? Venstres ordfører kunne ikke svare. Jeg håber, at miljøministeren vil svare, for det skylder regeringen og regeringspartierne da et svar på.

Og yderligere, hvad jeg ikke fik nævnt i første omgang, at kun i sporadiske tilfælde, hedder det i rapporten, bliver der set på effekterne på følsomme naturområder. Mener regeringspartierne i virkeligheden, at det er acceptabelt og til at leve med, at det kun i ganske få tilfælde er sådan, at VVM-vurderingerne og screeningerne lever op til deres udtalte formål, eller er man parat til at stramme op på det for at få amterne til at fungere, som det åbenbart er hensigten?

Formanden:

Så er det hr. Keld Albrechtsen som ordfører.

Keld Albrechtsen (EL):

Desværre står vi jo i den situation, at et forslag som det, der nu er fremsat, vitterligt kan være nødvendigt at vedtage. Når vi f.eks. har haft forslag om ændringer af landbrugslovgivningen, så har vi fra Enhedslistens side advaret imod, at man blev ved med at lukke op for denne enorme strøm af tilladelser og godkendelser til svinefarme, som hviler på et grundlag, der er i ubalance med både dyrevelfærden, med naturen og med de mennesker, der bor omkring.

Det vil sige, at vi altså står i en situation, hvor vi faktisk er nødt til at bremse fuldstændig op, og hvor vi må konstatere, at der er spildt milliarder af kroner i investeringer i nye anlæg, som vi sandsynligvis bliver nødt til at nedlægge i løbet af få år, fordi det ganske enkelt er en produktionsform, som ikke er bæredygtig, som strider mod alle principper.

Kl. 16.35

Det er selvfølgelig dramatisk at foreslå at gå ind og lave et fuldstændigt midlertidigt stop, men vi må i Enhedslisten erkende, at det er nødvendigt. Det, som jo er prisen for et sådant midlertidigt stop, er, at det jo så samtidig også sætter udviklingen i stå med hensyn til, at der så heller ikke bliver godkendt nye bæredygtige former for svineproduktion med økologisk drift og fritgående svin osv.

Derfor er det klart, at man ikke kan have en længere periode, hvor der er et sådant stop, fordi det jo ikke er et stop, vi på længere sigt skal have. Det, vi skal have, er en omlægning af produktionen, således at vi kommer væk fra de svinefarme, som i dag er den mest udbredte form, der fører til øget sygelighed blandt svinene og øget medicinforbrug.

Vi har også set rapporterne på det område. Det belaster naturen mere, end den kan tåle, og gør det vanskeligt at bo i nærheden. Det er altså i det hele taget ikke holdbart.

Det er jo en situation, som den nuværende regering selvfølgelig godt kan gøre den tidligere regering medansvarlig for. Det er jo sagt flere gange, at der var et tilsvarende forslag fra SF for et par år siden, som blev afvist af den tidligere regering.

Men der, hvor det store ansvar ligger i den her sag, er jo desværre nok fortsat sådan hos et stort flertal i Folketinget. Det er det helt grundlæggende.

Ud over spørgsmålet om naturen er det altså også et spørgsmål om, hvordan man bruger og udnytter dyrene. Når vi ser på dyrevelfærd – jeg

ved så godt, at det ikke er miljøministerens område, det er fødevarerministerens og justitsministerens, men det indgår jo også med stor vægt i den her debat – så er der også på det felt meget, meget stærke argumenter for at sætte hælene fuldstændig kraftigt i, for vi har jo altså her at gøre med en produktionsform, som er så belastende for dyrevelfærden, at det i sig selv kunne udgøre et argument.

Jeg tror ikke, det er med i bemærkningerne til det her forslag, men det kunne egentlig være et selvstændigt argument, der alene er tilstrækkeligt til at begrunde et forslag som det her, selv hvis der ikke var et miljøproblem.

Så den danske svineproduktion er en skandale og på grund af dens omfang en international skandale af dimensioner, og det har vi ganske enkelt en forpligtelse til at få gjort noget ved.

Når et parti som Det Radikale Venstre, der ikke tidligere, da det sad i regering, rigtig kunne få taget hånd om det her problem, nu kommer til den erkendelse, at der faktisk skal gøres noget ved det, så er det jo da virkelig til at glæde sig over. Så derfor vil vi gerne sige tak til forslagsstillerne for det.

Formanden:

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Elsebeth Gerner Nielsen.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Den 21. januar 2001 behandlede vi her i salen et forslag, der nøjagtigt ligner det, vi har på bordet i dag. Siden da er der løbet meget kvælstof og fosfor i åen, og som miljøministeren også siger, er der meget, der tyder på, at der i fremtiden vil løbe endnu mere kvælstof og fosfor i åen, hvis vi ikke gør noget, for at bruge miljøministerens egen formulering, for der ligger for øjeblikket en kæmpe pukkel af ansøgninger hos amterne, altså ansøgninger om at udvide svinebedriften.

Det er jo lige præcis det, der er problemet, og også det, der er årsagen til, at Det Radikale Venstre mener, at der er brug for et pusterum nu. Vi har aldrig produceret flere svin, end vi gør i øjeblikket. I 1997 producerede vi 21,2 mio. styk, og nu producerer vi i 2002 24,3 mio. styk.

Så vil ministeren sige: Jamen der er ikke blevet flere dyreenheder, fordi vi i samme takt, som vi har øget antallet af svin, også har reduceret på kvægfronten. Personlig vil jeg beklage det. Jeg har stor sympati for kvæget og kvægbønderne. Og derfor er det en problemstilling for sig, som

jeg håber vi også kan finde en løsning på i forbindelse med vandmiljøforhandlingerne.

Kl. 16.40

Men under alle omstændigheder står vi med et kæmpe problem nu, for selv om kvægproduktionen er blevet mindre i Danmark, så er det ikke ensbetydende med, at vi ikke alle mulige steder i Danmark står med et kæmpe miljømæssigt problem, fordi kørerne ikke er forsvundet i de samme områder, som svinene er rykket ind.

Hertil kommer, at meget tyder på, at der er en hamstring under opsejling. Landmændene ved godt, at vi i forbindelse med Vandmiljøplan III sandsynligvis kommer til at stramme vældig meget op omkring udledning af kvælstof og fosfor, og derfor forsøger de selvfølgelig, kloge som de er, at sætte sig på flest mulige dyreenheder her og nu.

Problemet er for os, der har ansvaret for den udvikling, der er i gang, at vi på et tidspunkt kommer til at købe dyreenheder tilbage. Og det kommer til at koste vældig dyrt. Fru Inger Støjberg siger i sit indlæg, at vi må vente på udredningsarbejdet. Det har jeg egentlig også lyst til at sige, for når man sætter et udredningsarbejde i gang, jamen så må man vente på resultatet, inden man handler.

Problemet er bare, at der lige nu altså bliver givet tilladelser til udvidelser inden for svinebruget i et omfang, vi aldrig tidligere har set. Og meget tyder på, at vi simpelt hen ikke har økologisk råd til at give alle disse tilladelser, altså at vi i forbindelse med vandmiljøforhandlingerne vil komme frem til, at vi har givet for mange tilladelser, så vi kommer til at købe dyreenheder tilbage. Så ventetiden er vældig dyr. Den koster simpelt hen penge.

Som hr. Torben Hansen sagde: Hvem er det, der skal betale, hvis vi kommer til at købe tilladelser tilbage? Er det landmanden? Skal vi bare ekspropriere uden at kompensere? Er det amtet, eller er det staten? Og fordi heller ikke jeg har et svar på de spørgsmål, synes jeg, at vi er nødt til lige at skabe os selv et pusterum.

Fru Inger Støjberg sagde også, at hun har tillid til teknologien. Det har jeg også, og jeg er ret sikker på, at vi kan få en meget, meget bedre udnyttelse af foderet, hvad der vil betyde, at vi får mindre fosfor ud i vandmiljøet.

Jeg er også sikker på, at gyllesepareringen kan løse mange problemer omkring kvælstof, men der skal jo være et incitament til at udvikle den her teknologi og bruge teknologien. Og jeg er faktisk ret overbevist om, at et stop for udvi-

delser af svinebedrifterne i sig selv ville være et incitament til en teknologisk udvikling, for så ville der lige pludselig være grund til at satse på noget andet, så pusterummet, tror jeg altså også, kunne anvendes til innovation og til eksperimenter. Og erfaringerne herfra kunne vi bruge i forbindelse med vandmiljøforhandlingerne, som snart går i gang.

Fru Pernille Blach Hansen udtrykte stor bekymring for den nye gyllekupon, som også blev kaldt tipskuponen. Jeg deler den bekymring, fordi jeg simpelt hen er bange for, at den som konsekvens får, at der bare bliver automatik i uddelingen af dyreenheder. Og det er et stort problem, hvis vi kommer dertil, at naboer ikke længere kan protestere over, at naboejendommen udvikler sig til en kæmpe svinefabrik.

Jeg tror, de fleste af os med jævne mellemrum får breve fra oprørte naboer, som ganske enkelt ikke kan se sig ud af den situation, de er i. Deres ejendom er faldet gevaldigt i værdi, og de kan ikke længere selv holde ud at leve der. Og det er jo nogle hensyn, vi er nødt til at tage i de videre politiske beslutningsprocesser.

Fru Pernille Blach Hansen sagde også, at vi med de redskaber, der er for øjeblikket, har det problem, at vi nok kan sige, at der nu ikke kan gives yderligere tilladelse til kvælstofudledning og til fosforudledning. Men vi har ingen håndtag, der siger »skal«. VVM-direktivet giver mulighed for at sige »kan«, men VVM-direktivet giver ikke mulighed for at sige »skal«. Det er selvfølgelig et kæmpe problem, og gyllekuponerne gør det endnu vanskeligere for amterne at handle. 10 rigtige, og så er der 100 flere dyreenheder. Det går ikke.

Kl. 16.45

Til fru Nina Berrig vil jeg sige tak for interessen for intentionerne i det her beslutningsforslag. Jeg er glad for, at fru Nina Berrig mener, at der er grund til at se gyllekuponerne efter i sømmene og finde ud af, om der ikke er nogle problemer, der skal løses, inden man går videre i den proces.

Til hr. Jørn Jespersen: Jeg synes, det er vigtigt at være opmærksom på, at viden jo er noget, som skabes gennem dialog og proces, og også Det Radikale Venstre kan blive klogere. Nu er hr. Jørn Jespersen her ikke, men jeg tror, at han ville sætte stor pris på at høre, hvis han har gjort De Radikale klogere, og det er ikke første gang, det sker.

Men som hr. Jørn Jespersen også var inde på, har vi aldrig set værre iltsvind, end vi gjorde

sidste år, og samtidig kan vi konstatere, som miljøministeren siger, at der er en pukkel af ansøgninger på amternes borde, og det er baggrunden for, at vi er kommet med det her forslag.

Hr. Keld Albrechtsen udtrykte bekymring over, at vi ender med at spille milliarder af kroner i produktionsanlæg, og jeg er fuldstændig enig. Naturens bæreevne indebærer, at vi er nødt til at have meget færre dyreenheder i Danmark, end vi har for øjeblikket, og derfor er der nogle landmænd, der kommer til at stå i den situation, at de har investeret i et produktionsanlæg, der ikke længere er brugbart.

Da jeg nu ser hr. Jørn Jespersen, kan jeg sige, at jeg lige har sagt tak for, at vi er blevet klogere.

Hr. Keld Albrechtsen kaldte det her et dramatisk forslag. Den formulering havde jeg ikke forventet fra Enhedslistens side. Så dramatisk er det da heller ikke. Vi taler om et midlertidigt stop med udgangspunkt i, at vi er i gang med vandmiljøforhandlingerne, og når vi ved, hvor de lander, og vi bliver enige om, hvor stort et kvælstofproblem og fosforproblem vi reelt har, så er der tid til at ophæve stoppet igen.

Jeg erkender, at det selvfølgelig også går ud over de økologiske landmænd, men i den sammenhæng må man nødvendigvis sige, at det ikke altid er sådan, at økologisk landbrug løser kvælstof- og fosforproblemerne. På den anden side er der nogle andre problemer, som de økologiske landmænd er med til at løse, og alene af den grund er det et område, der er værd at satse på i de kommende forhandlinger.

Med de ord vil jeg sige tak for de bemærkninger, der er faldet, og tak til de partier, der trods alt støttede beslutningsforslaget. Jeg glæder mig til den videre diskussion om, hvad vi kan gøre for at redde Danmarks natur og ikke mindst vores vandmiljø; vi står for øjeblikket med en rapport, der viser, at vi har halvt så meget grundvand at gøre godt med, når vi taler om drikkevand. Et af de store problemer er forureningen med kvælstof og fosfor og også pesticider, og derfor har vi set det her forslag som en kærdommen tænkepause, som vi kunne bruge til at finde nye løsninger på de problemer, vi er fælles om at løse.

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Der er stillet et par spørgsmål, og dem vil jeg selvfølgelig forsøge at svare på, men jeg vil indledningsvis godt sige, at jeg var ked af det sidste indlæg.

Jeg er ked af, at man benytter sådan en sprogbrug over for familier, og det her er jo familier, der alle sammen er under VVM-pligten, for ellers kan man slet ikke bruge anmeldeordningen, altså under 250 dyreenheder, og det ved fru Elsebeth Gerner Nielsen selvfølgelig. Det er bare meget trist at høre for de mennesker, der er i klemme, måske unge familier, som skal i gang, at fru Elsebeth Gerner Nielsen på talerstolen står og kalder det en gyllekupon og lidt tipskupon og sådan noget.

Det var trist at høre, mest fordi det jo fortæller lidt om, hvilken mangel på indlevelsessevne man har over for de familier, som står i den situation. Det rammer jo ikke de store landbrug, de er fuldstændig uberørt af anmeldeordningen, og det ved jeg at fru Elsebeth Gerner Nielsen ved, men jeg kan læse op af vejledningen, for det kan jo være gavnligt.

Der står jo her under anmeldeordningen, som den hedder: Anmeldeordningen kan ikke anvendes ved nyanlæg, udvidelse eller ændringer, der indebærer, at grænserne for obligatorisk VVM-pligt overskrides.

Så vi har altså med alle dem at gøre, som ligger under VVM, og derfor er det kedeligt at høre, at det skulle være de store svinefarme, som nu kan få lov efter anmeldeordningen. Nej, de kører deres helt eget løb. Det er de mennesker, der er under anmeldeordningsgrænsen, som kommer i klemme.

Jeg var ked af at høre den måde, det blev omtalt, med at de bare sidder derude og laver en kupon, og så må vi se, hvordan det går. Sådan oplever jeg dem slet ikke, når jeg har været ude at besøge dem.

Med hensyn til hr. Jørn Jespersen så ved jeg, at hr. Jørn Jespersen ikke kunne drømme om at stå og diskutere sådan en, jeg tror også, han kaldte det en kupon, med mig, uden at han selvfølgelig også har kigget efter, hvad det er, så jeg ved, at det er kendt stof, men jeg siger det alligevel, for i vejledningen til anmeldeordningen står der også:

Kl. 16.50

Når amtet har modtaget anmeldelsen, vurderer amtet inden for maksimalt 10 arbejdsdage fra modtagelsen af anmeldelsen, om punkt 1: De afgivne oplysninger stemmer overens med de oplysninger, amtet selv har om de konkrete arealer. Punkt 2: Den kumulative effekt af ændringen/udvidelsen ud fra viden om områdets sårbarhed. Og punkt 3: Særlige forhold på de konkrete

arealer, som ikke kan belyses i anmeldteordningen.

Så står der endelig: Det anmeldte projekt kan tidligst påbegyndes 10 arbejdsdage efter, at den skriftlige anmeldelse er modtaget af amtet. Det forudsætter også, at amtet ikke har meddelt anmelderen, at der er behov for en nærmere stillingtagen, det, man kalder screening.

Det vil sige, at den diskussion, vi har heroppe om, at amtet ikke har værktøjet, er fuldstændig forkert. Jeg oplever, at det sådan set kan være ligegyldigt, hvad jeg siger her, for det bliver slet ikke hørt. Man har sporet sig fuldstændig ind på et eller andet, og sådan skal det være, og ligegyldigt hvad man kan komme med af faktuelle oplysninger, så er det bare sådan alligevel.

Så når jeg hører ordførere stå heroppe og sige, at amtet slet ingen muligheder har, og hvordan skal de gribe ind, så står der her nævnt helt nøjagtigt tre punkter, som amterne skal gøre, og desuden kan amterne meddele, at der skal være screening.

Det virker underligt, når vi diskuterer det her, for hvad er det for et mål, man forfølger? Er der et eller andet, man gerne vil prøve at sprede?

Det har bare ikke noget med den anmeldteordning at gøre. Jeg kan forstå, at man synes, det er morsomt at give dem alle mulige navne og karakterer for nærmest at latterliggøre de mennesker, der er i den situation, hvor de står og venter og håber på, at der snart kommer en afgørelse. Det kalder man en tipskupon og sådan noget.

Men det er ikke rart for de mennesker, der måske er økonomisk afhængige af, at der kommer en afgørelse. En afgørelse, der vel at mærke handler om, at man lever op til alle de 10 punkter, jeg skitserede her. De 10 punkter bliver også lidt latterliggjort, selv om man, hvis man ville gå ind og læse dem, ville kunne se, at alle de ting, der bliver nævnt, netop er nogle, der skåner miljøet.

Det sidste er et spørgsmål om, hvem der har høringspligt. Jeg tror, det var fru Pernille Blach Hansen, der for ikke så længe siden sagde en masse om, hvem der nu ikke havde høringspligt længere. Jeg skal gøre Miljø- og Planlægningsudvalgets medlemmer opmærksom på, at der er blevet stillet et spørgsmål, nr. 162, til ministeren. Der står: Ministeren bedes oplyse, hvornår der er høringspligt ved screeningsager vedrørende udvidelse af landbrug, altså som det er i dag. Gammelkendt stof, altså lovgivning, der har været gældende længe nu. Der står: Planloven stil-

ler ikke krav om høring af omkringboende, før der træffes afgørelse i screeningsager.

Det får man udlagt til, at det er noget helt nyt hokusfokus, der lige pludselig bliver besluttet. Nej, det er det spørgsmål, jeg har svaret på her. Der står også, at en pligt til forudgående høring dog kan følge af reglerne i forvaltningsloven. Ja, selvfølgelig, nemlig hvis nogen efter omstændighederne har partsstatus.

Jeg synes, det er lidt ærgerligt, at man nu skal have hele den her debat om noget, der skulle have forenklet det, og jeg håber stadig væk på, at parterne ikke har talt sig fra hinanden, så vi kan gå ind og lave en forenkling for de projekter, som er fuldstændig, skal vi sige, problemfri med hensyn til miljøet, således at de i hvert fald ikke behøver at skulle igennem så meget.

Hvor ville det have været befriende, hvis vi havde haft en debat i dag, hvor der var blevet sagt til ministeren, at der skulle et elvte punkt på, fordi der var et forhold, jeg havde overset, som vi skulle diskutere. Men det er ikke tilfældet, det er simpelt hen en ordning, der ikke virker, siger man.

Det kan vi jo diskutere længe, men nu tager jeg en debat med de parter, og så må jeg jo høre. Jeg og de folk, der har siddet og arbejdet med det her, har bestræbt os på at gøre det så godt for miljøet som overhovedet muligt, og vi er indstillet på, at miljøet overhovedet ikke kan komme til at tabe på det her, det kan jeg bare sige. Hvis det er tilfældet, så er det uinteressant for os.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg har et opklarende spørgsmål til ministeren, da jeg hørte meget efter ministerens redegørelse og også denne lille opsang til deltagerne i debatten her.

Nu siger ministeren, at efter 10 arbejdsdage må landmanden udbygge, hvis ikke amtet har meddelt nej. Lad os så antage, at landmanden straks går i gang med byggeriet, og mens man er i fuld gang, så klager naboen. Hvilken retssikkerhed har den nabo så, når byggeriet er sat i gang, og man er kommet langt? Er det så overhovedet realistisk, at man som nabo får noget ud af sin klage, når byggeriet er gået i gang?

Så hvis byggeriet er gået i gang, kan man jo spørge, hvad konsekvensen punkt 1 bliver for den nabo, der klager. Risikerer man, at der bliver sagt, at nå ja, det er meget godt, du klager, men nu er det for sent, det er gået i gang? Og punkt 2, hvad bliver konsekvensen for land-

manden, hvis han har sat det i gang, og der bliver klaget, og så det bliver omgjort? Skal vi så til at udbetale en eller anden form for erstatning, som fru Elsebeth Gerner Nielsen var inde på på et tidligere tidspunkt?

Kl. 16.55

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg vælger at betragte fru Pernille Blach Hansens udtalelser som udtryk for en ægte interesse i at være med til at gøre anmeldeordningen bedre, og i den ånd vil jeg svare på det. Jeg håber så, at det også er hensigten, og at det ikke bare er sådan, at uanset, hvad jeg så svarer, så er Socialdemokratiet alligevel imod, som de har været med så meget andet. Så jeg vælger at tro på, at det er et ægte engagement.

Jamen jeg synes da, at det lyder interessant; det, fru Pernille Blach Hansen siger. Situationen er jo sådan i dag, at man ikke er pligtig til at lave høring, og anmelder man det så bagefter alligevel, idet det er blevet offentliggjort, så er det Naturklagenævnet, der kan afgøre, om det skal have opsættende virkning. Det er jo noget, der tager meget, meget lang tid.

Vi holder et møde her med Naturklagenævnet for at høre om deres erfaringer på det her område, og hvordan og hvorledes det skal sammenkædes. Men jeg oplever det, som om fru Pernille Blach Hansen pointerer, at det her synspunkt er et, som fru Pernille Blach Hansen gerne vil have løst, og det synes jeg er nyttigt. Det vil jeg selvfølgelig sørge for at vi får en debat om, når vi nu har haft en afsøgning af de muligheder, der er, også med Naturklagenævnet. Det synes jeg var positivt.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Der er et par spørgsmål, jeg har stillet både til Venstres ordfører og til miljøministeren, som jeg ikke mener at jeg har fået svar på, og derfor vil jeg gerne stille dem igen. Hvad er det for en forenkling, som efter miljøministerens mening ligger i det her med anmeldeordningen?

Der bliver jo talt om den store sagspukkel og den lange sagsbehandlingstid, og at det skulle kunne nedbringes i et eller andet omfang ved at lave denne anmelding. Hvor er det forenklingen ligger? Er det, fordi der vil komme færre screeninger? Det er jo i dag noget, man tager stilling til, om man skal have. Er det sådan, at miljøministerens forventning er, at i og med at der er en

anmeldeordning om meget kort tid, så kommer der færre screeninger, eller hvor ligger forenklingen ellers?

Jeg ser nemlig et modsætningsforhold mellem den kortere sagsbehandlingstid og forenklingen på den ene side og varetagelse af kvaliteten i sagsbehandlingen, den kvalitet, som skal sikre miljø og natur og mennesker, så hvor ligger forenklingen?

Det andet spørgsmål handler om VVM. Når det nu kun i 17 pct. er sådan, at man under VVM vurderer de kumulative effekter, kun i 7 pct. vurderer de potentielle miljøsici og kun i sporadiske tilfælde tager hensyn til den negative indvirkning på naturkvalitet, er det så efter miljøministerens mening godt nok, eller vil miljøministeren tage nogle initiativer for at få det forbedret?

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Forenklingen består selvfølgelig i, at de sager, der er nemme, skulle kunne overstås hurtigt, sådan at vi kan bruge kræfterne på at behandle de sager, der har stor betydning for miljøet, og hvor vi virkelig tager hensyn til naturen og miljøet.

Derfor har jeg læst et par eksempler op på nogle af de sager, vi diskuterer. Det kan f.eks. være meget afgørende, om projektets udsprængningsarealer ligger mere end 50 m fra søer, der er over 100 m². Ja, det gør det; fint, så er det slet ikke et problem.

Ligger projektets udsprængningsarealer uden for de nitrutfølsomme indvindingsområder, der er udpeget i regionplanen? Amtet ved, hvor de ligger, og ligger det her uden for, ja, o.k. så er det en helt anden situation.

Sådan går man alle punkterne igennem, f.eks. punkt 8: Ligger projektets bygninger mere end 300 m væk – for det er vigtigt i forhold til miljøbelastningen – fra heder over 5 ha, overdrev, moser og søer, der er målsat i regionplanen?

Alle de ting her skal man leve op til, man skal altså kunne sætte kryds ud for ja til alle punkterne. Det gode ved det er netop, at man får siet dem fra, om hvilke man kan sige, at de ligger fuldstændig uden for alle de områder, uden for drikkevand, uden for nitrutfølsomme indvindingsområder, uden for habitatområder, så de er slet ikke omfattet.

I øvrigt er de så små, at de ligger under det antal dyreenheder, som udløser VVM. Hvis det er dem, ja, så bør man kunne gøre det her. Og

det er den debat, vi har, og det er jo en forenkling, må jeg sige til hr. Jørn Jespersen.

Der er en ting, der står lysende klart, nemlig at jeg gerne vil være med til at lave det her. Jeg ved, at der er flere, der vil. Jeg tror også, som jeg har hørt amterne i alle de forhandlinger, der har været, at de også er interesseret i en forenkling. Der har ganske vist været lidt nye toner her fra enkelte ordførere, som åbenbart måske ved noget, jeg ikke ved. Men indtil nu har jeg kun, når jeg har diskuteret med amterne, hørt, at de også var interesseret i en forenkling.

Kl. 17.00

Så kan der være lidt omkring dyreenheder, om det er 100 eller det er 80, det tager vi en drøftelse af. Men ideen er, at vi tager dem ud, som er enkle, og som alle er enige om. Her er ingen problemer i at sige: Kan vi tage dem væk? Det er da en god idé, og det er i hvert fald en god idé set i lyset af, at man gerne vil have en hurtig sagsbehandling.

Men igen vil jeg bare understrege, at lige meget hvor længe man end vil blive ved med at sige, at det her vil kunne belaste miljøet, så er det uinteressant for os. Det skal være den slags sager, som alle er enige om er enkle.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jo, men der er jo ikke noget i vejen for, at amtet kan have en procedure, hvor man undersøger den slags ting og så giver en tilladelse umiddelbart. Men der kan da kun være en forenkling i det, hvis man forudsætter, at amtet ikke skal kontrollere, at oplysningerne er korrekte. Det er da den eneste måde, der kan være en forenkling på.

Så kan man begynde at diskutere: Jo, men hvis det så viser sig efterfølgende, at oplysningerne ikke var korrekte, så vil der ske et eller andet slemt for landmanden. Men det er kun under forudsætning af, at oplysningerne efterfølgende bliver kontrolleret – så har vi igen arbejdet – og der vil jo komme en bevisbyrde, som er meget svær at løfte, fordi man formentlig skal ind og kunne vise, at landmanden ikke har været i god tro ved eventuel afgivelse af upræcise oplysninger.

Så for mig lyder det altså stadig væk som om, at her flytter man i virkeligheden myndighedsbehandlingen ud til ansøgeren, og det lyder da som et lidt underligt princip. Tænk, hvis det var kørekort, der blev administreret på den måde.

Det andet, jeg spurgte om, var VVM. Er det godt nok, at kun 17 pct. af VVM-sagerne bliver vurderet på de kumulative effekter? Er det godt nok, at kun 7 pct. bliver det på de potentielle fremtidige miljørisici? Er det godt nok, at der kun sporadisk er en vurdering af effekterne på naturværdier?

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg forventer klart, at man lever op til de retningslinjer, der står i direktivet, og det er godt nok. Men man skal leve op til de ting, der står i direktivet, sådan er det.

Til det første spørgsmål om, hvorfor det er en forenkling, kan man jo godt sige: Burde man ikke længe have lavet sådan noget selv? Jo, det kan godt være man burde. Men nu er debatten altså kommet til at gå på det her. Man har hjulpet hinanden med at lave det, og det system, vi nu får lavet heri, er i grunden enormt godt. Men det flytter da ikke en myndighed ud til ansøgeren. Myndigheden vil stadig væk være der.

Det er nok, fordi hr. Jørn Jespersen ikke forestiller sig, at de sager, der kommer ind under den her gruppe, er meget enkle. Det vil altså sige, at det alt sammen er noget med, at man jo ved, hvor en gård ligger henne. Det vil sige, at man kan se, om den ligger 300 m væk fra det. Ligger den væk fra søerne? Det er alle de ting, som man skal kunne svare på her.

Det er nok, fordi hr. Jørn Jespersen mener, at hvad så med de svære afgørelser, der ligger. Jamen de er slet ikke med i den pulje, og så kan de slet ikke slippe igennem nåleøjet og komme ind i den.

Men der findes nogle, der er så enkle som dem her, og der er der jo ingen grund til, at man har en lang proces. Men man kan sagtens komme ind i den proces, fordi man bare kommer ind i en bunke og ligge, og så tager det lang tid.

Det er derfor, man forsøger på at lave det her, nemlig for at hjælpe hinanden alle sammen. Jeg synes faktisk, at vi da skulle prøve først at kigge på, om det er noget, hvor både Naturklagenævnet og amterne og landboforningerne og vi til sidst kan finde ud af sammen at sige: Det er bæredygtigt for os alle sammen. Er det dét, så synes jeg, at det er en god idé.

Vi tager debatten nu, og så ser vi, hvor det ender.

Formanden:

Hr. Jørn Jespersen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Nu siger ministeren, at det bare er et spørgsmål om at lave to bunker, og den første bunke med de angiveligt enkle sager bliver så ekspederet først.

Men man må jo forstå på det, ministeren siger, at der vil være den samme myndighedsbehandling. Det vil sige, at det bliver kontrolleret, at oplysningerne er korrekte. Så er det da ren logik, at sagsbehandlingsmængden ikke bliver mindre, men at der bare bliver flyttet rundt på den, så man tager de påståede enkle sager først. Det må jo igen rent logisk betyde, at det er de mere komplicerede sager, der kommer sidst i bunken, og så tager de endnu længere tid. Hvad er der så vundet ved det?

Så siger ministeren, at han forventer, at VVM-direktivets bestemmelser bliver overholdt. Jamen det er miljøministeren selv, der har oversendt en rapport til os med en vurdering af VVM-systemet, der klart påviser, at det bliver det ikke. Der sker ikke en vurdering af de kumulative effekter.

Det vil sige, at man siger: Lav I bare en ny svinefarm, fordi der bliver udledt så meget kvælstof i forvejen, det sker der sikkert ikke noget ved, for der sker noget allerede. Der bliver ikke lavet en vurdering af de potentielle miljørisici, og der bliver ikke taget hensyn til følsomme naturområder. Det må ministeren da gøre noget ved. Det er hans ansvar.

Kl. 17.05

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Præcis, derfor diskuterer vi jo også ny naturbeskyttelseslov, ny habitatplan – skovlov i øvrigt også – men habitatplan og naturbeskyttelseslov. Det er klart, at vi da selvfølgelig har de ting med, når vi går ind og ser på, hvordan vi kan bevare de her områder. Det er det, vi kalder bevaringsstatus, som vi har diskuteret hele dagen. Så det er klart.

Jeg er da nødt til at oversende den undersøgelse, når den nu er lavet. Jeg går bare ud og siger: Når det står i VVM-direktivet, så overholdes det selvfølgelig, og sådan er det. Sådan er det, når man er amtsregionsplanmyndighed. De er jo ellers blevet rost tit nok herinde også af oppositionen, så sådan er det.

Jeg vil lige sige til hr. Jørn Jespersen: Nej, ministeren siger ikke noget andet nu, men ministeren gentager det samme, som han sagde før. Det er simpelt hen, fordi de sager ligger her. Man kan spørge: Hvem fik ideen? Jeg ved det ikke, det er sådan set også ligegyldigt, men det skete under en debat, vi havde sammen både landbruget og amtet og os, at vi sagde: Kunne man ikke prøve at lave sådan en ordning, hvor man overhovedet ikke risikerer, at der sker noget med miljøet, men hvor man får siet de sager væk, som er meget nemme?

Det betyder jo, at amterne har alle de oplysninger. Det er nemlig sådan, at de her ligger fuldstændig væk fra alle de områder, man normalt ville undersøge, og hvorom man ville sige: Her har vi alle problemfelterne. Dem ligger de væk fra, og derfor er det ikke et problem for amterne. De har oplysningerne.

Man kunne så sige: Så bliver de prioriteret. Ja, det kan man mene, altså at de, der er meget enkle, får for hurtig en sagsgang; de burde vente på, at de, der er meget besværlige, først kommer igennem, og så kan de her komme. Men det er nu engang den måde, vi har sagt det til hinanden på, nemlig at det måske kunne være en lettelse, så vi kan bruge ressourcerne der, hvor problemerne virkelig er.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning**Formanden:**

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 131:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod anvendelse af pesticider inden for en beskyttelseszone omkring alle almene vandforsyningsanlæg.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Line Barfod (EL).
(Fremsat 1/4 2003).

Sammen med denne sag foretoges:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 132:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod handel med og anvendelse af pesticiderne glyphosat og terbuthylazin.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Line Barfod (EL).
(Fremsat 1/4 2003).

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 133:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod pesticider.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Line Barfod (EL).
(Fremsat 1/4 2003).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Til det første beslutningsforslag, B 131, vil jeg gerne starte med at sige, at det er regeringens holdning, at den væsentligste metode til at forebygge forurening af grundvandet med pesticider fortsat skal være en streng godkendelsesordning.

De pesticider, som udgør en uacceptabel risiko for grundvandet, skal forbydes eller pålægges de nødvendige anvendelsesrestriktioner. Så enkelt er det.

Ud over godkendelsesordningen giver varslingsystemet en ekstra sikkerhed for grundvandet. Det giver os mulighed for på et tidligt tidspunkt, inden skaderne er blevet for store, at gribe ind over for forurening af grundvandet, hvis der mod forventning viser sig problemer, efter at godkendelsen er givet.

Udgangspunktet er altså, at de pesticider, som anvendes i dag, ikke udgør en risiko for grundvandet. Den enkelte landmand vil normalt have købt sin ejendom for en pris, som har været fastsat uden hensyn til, om der er etableret

vandindvindingsboringer på ejendommen eller ej. En indførelse af sprøjtefri zoner omkring vandindvindingsboringer vil kunne betyde et væsentligt indgreb i landmandens dyrkningsmuligheder. Det kunne tale for en kompensati-

on. Hertil kommer, at der er lang tradition for, at der betales erstatning ved etablering af sprøjtefri zoner. Når der etableres fredningsbælter på 10 m omkring indvindingsboringer, hvor man jo altså ikke må sprøjte, har det siden 1969 været fastslået i vandforsyningsloven, at der skal betales erstatning. Reelt går denne praksis endnu længere tilbage, idet allerede sundhedsvedtægterne fra 1960 indeholdt bestemmelser om etablering af fredningsbælter, om end erstatningsbestemmelserne her var knap så udførlige.

I forbindelse med Vandmiljøplan II blev der indført mulighed for myndighederne til at fastsætte begrænsninger i arealanvendelsen. Det var i første række for at forhindre forurening af grundvandet med nitrat, og også i dette tilfælde skal eventuelle rådighedsindskrænkninger ske mod kompensation.

Kl. 17.10

Spørgsmålet om kompensation bør dog efter min opfattelse drøftes nøjere med de berørte parter, såfremt det viser sig, at der skal arbejdes videre med sprøjtefri zoner på baggrund af arbejdsgruppens anbefalinger.

Så er det beslutningsforslag nr. B 132, og med beslutningsforslaget anbefaler forslagsstillerne et totalt forbud mod to konkrete aktivstoffer. For begge stoffer gælder, at Miljøstyrelsen er ved at have afsluttet vurderingen af, om de gældende godkendelser kan opretholdes, eller om der er grundlag for at indskrænke eller helt forbyde anvendelsen. Det gælder også for begge stoffer, at dokumentationsmaterialet er meget omfattende.

Ved revurdering af glyphosat for et par år siden besluttede man, at godkendelserne skulle vurderes igen, når en række forsøg omkring udvaskningen til grundvandet var blevet afrapporteret.

Alle disse oplysninger foreligger nu, og Miljøstyrelsen er ved at lægge sidste hånd på miljøvurderingen. Resultaterne for varslingsystemet er, som det tidligere er blevet oplyst for Folketinget, inddraget i styrelsernes vurdering.

Jeg forventer at kunne orientere Miljø- og Planlægningsudvalgets om Miljøstyrelsens afgørelse inden for et par uger.